

Ἑταιρεία Φωκικῶν Μελετῶν

Σελίδες Ἀπ'τὴ Φωκίδα

Χαλκοῦν Φωκέων 357 - 346 π.Χ.

Ἀμφισσα

2014

ΤΙΤΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ	: ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠ' ΤΗ ΦΩΚΙΔΑ Εκδίδεται κάθε τρίμηνο Τεύχος 149, Ιανουάριος - Μάρτιος 2014 Κωδικός Έντύπου 073730	
ΙΔΡΥΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΕΚΔΟΤΗΣ	: Έταιρεία Φωκικῶν Μελετῶν Ἀγ. Θεοδώρων 19, Ἀμφισσα, Τ.Κ. 331 00 Τηλέφωνο: 22650 29.678 e-mail: efmeleton@yahoo.gr	
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ	: Νικόλαος Δ. Καστανᾶς Ὁδός Ι. Γιδογιάννου 9 - Ἀμφισσα Τ.Κ. 331 00, Τηλ. 22650 28.991 - 22650 79.174	
ΥΠΕΥΘ. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ	: Εὐθύμιος Κ. Σανιδᾶς Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο Τ.Κ. 18543, Τηλ. 210 9414.233	
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	: Ἰωάν. Γ. Ράμμος Ι.Β. Τσινταβῆς Βιβή Καστρίτη Χαρ. Παναγιωτόπουλος Γ. Μαστρογιαννόπουλος Νικ. Κοκολόγος Γ. Κουτσοκλένης	Πρόεδρος Ἀντιπρόεδρος Γραμματέας Ταμίας Ἑφορος Μέλος Μέλος Ε.Φ.Μ. » » » » » »

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΕΣ ΠΑΣΧΑ	1/7565
ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΕΣ: α. Τό κάστρο τῶν Σαλῶνων	2/7566
β. Ἡ πολιτιστικὴ κληρονομιά τῆς Νοτιοδυτικῆς (ΝΔ) Δωρίδας	3/7567
γ. Ἐκδήλωση μνήμης καὶ τιμῆς γιὰ τὸν τοπικὸ ἔφορο προσκόπων Ἀμφισσας Σπύρο Καφαντζίου	4/7568
δ. Ἐκδήλωση γιὰ τὰ 100 χρόνια ἀπὸ τοὺς Βαλκανικοὺς ἀγῶνες	4/7568
ε. Μουσεῖο Ἐπισκόπου Σαλῶνων Ἡσαΐα	5/7569
στ. Τό κρυφὸ σχολεῖο	5/7569
Ἀναγνώστου Γ.: Γράμμα τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄ πρὸς τὸν Ἐπίσκοπο Σαλῶνων Ἡσαΐα	7/7571
Ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία	9/7573
Ἡλιοπούλου Ι.: Ὁ μακαριστὸς Ἐπίσκοπος Φωκίδας Ἀμβρόσιος ἐγκαινιάζει ἱεροὺς ναοὺς στὴ Δωρίδα	11/7575
Κουτσοκλένη Γ.: Ἀπ' τὴ Χλωρίδα τῆς Φωκίδας: Ἐσπεριδοειδῆ	14/7578
Μαστρογιαννόπουλος Γ.: Ποιῆμα λιβανέζου ποιητῆ Χαλίλ Γκιμπράν	16/7580
Παπακωνσταντίνου Ἡ.: Ἀστροποβόλα γῆ	17/7581
Ταλάντη Ε.: Ἡ ἐτυμολογία τοῦ κριτῆ	18/7582
Ντόμαλη Στ.: Μπορούσαμε	29/7593
Βενέτη Ἀντ.: Σεφύλλισμα παλιῶν ἐφημερίδων (συνέχεια)	30/7594
Ἀναγνώστου Γ.: Ἀποσπάσματα τοῦ τοπικοῦ τύπου κατὰ τὴ διάρκεια τῶν Βαλκανικῶν πολέμων	31/7595
Χρήστου Δημητρέλου: Ὁμιλία γιὰ τὸν τοπικὸ ἔφορο προσκόπων Ἀμφισσας Σπύρο Καφαντζίου	36/7600
Νέα τῆς Ἑταιρείας	44/7608
Προκήρυξη Πανελληνίου Διαγωνισμοῦ Ἱστορικοῦ Διηγήματος	47/7611

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΩΚΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

«ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠ' ΤΗ ΦΩΚΙΔΑ»

ΣΑΣ ΕΥΧΟΝΤΑΙ

Χριστός
Ανέστη
και
Καλό
Πάσχα

ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΕΣ

α. ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΩΝ ΣΑΛΩΝΩΝ (ΑΜΦΙΣΣΑΣ) ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στίς 22, 23 & 24 Νοεμβρίου 2013 πραγματοποιήθηκε συνέδριο επί του θέματος στην Ἀμφισσα. Συνδιοργανωτές ὁ Δήμος Δελφῶν, ἡ 24ῃ Ἐφορία Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων καί ἡ Ι. Ἐφορία Προϊστορικῶν καί Κλασσικῶν Ἀρχαιοτήτων, στά πλαίσια τῆς κοινῆς τους προσπάθειας γιά τήν προστασία – τήν ἀνάδειξη καί τήν ἀποκατάσταση τοῦ ἐμβληματικοῦ μνημείου τῆς Ἀμφισσας τοῦ φημισμένου κάστρου τῶν Σαλώνων.

Στό ὁργανωτικό σχῆμα τοῦ Συνεδρίου μεταξύ ἄλλων συμμετεῖχε καί ἡ Ἐταιρεία Φωκικῶν Μελετῶν (ΕΦΜ). Κατά τήν ἑναρξή τοῦ συνεδρίου χαιρετισμό ἀπεύθυνε καί ὁ Πρόεδρος τῆς ΕΦΜ ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στά ἀκόλουθα:

Κυρίες καί Κύριοι Καλησπέρα σας,

Μέ τήν ἄδειά σας δέν θά ἐπαναλάβω τίς προσφωνήσεις οἱ ὁποῖες βεβαίως ἰσχύουν καί ἀπό πλευρᾶς μου καί μέ τή σειρά τοῦ πρωτοκόλλου.

Σάν πολίτης πού γεννήθηκα καί διαμένω στόν τόπο αὐτόν, σάν Περιφερειακός Σύμβουλος Στερεᾶς Ἑλλάδας ἀλλά καί ὡς Πρόεδρος τῆς ΕΦΜ κατ' ἀρχήν θά ἤθελα νά καλωσορίσω καί νά εὐχαριστήσω ὅλους τους ἐπιφανεῖς καί καταξιωμένους ἐπιστήμονες οἱ ὁποῖοι ἀνταποκρίθηκαν στό σημερινό κάλεσμα καί μᾶς τιμοῦν μέ τήν παρουσία τους καί τίς εἰσηγήσεις τους στό 3ήμερο αὐτό Ἐπιστημονικό Συνέδριο.

Στό ἄκουσμα ΑΜΦΙΣΣΑ-ΣΑΛΩΝΑ ὅλοι οἱ ἐκτός τῆς περιοχῆς μας, ἀναφέρονται στό ἐξαιρετικό τοπικό μας προϊόν τήν ΕΛΙΑ καί τόν πάνεμορφο Ἐλαιώνα μας. Σχεδόν κανένας δέν ἀναφέρεται στό ΚΑΣΤΡΟ ἢ στή ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ τοῦ ΣΩΤΗΡΟΣ ἢ καί στά δυό. Θά ἔπρεπε ὅμως! Χωρίς βεβαίως νά ὑποβαθμίσω ὅλα τα ἄλλα ἱστορικά καί πολιτιστικά μνημεῖα καί ἀξιοθέατά τῆς πόλης μας, θά ἔπρεπε αὐτή νά εἶναι ἄμεσα συνδεδεμένη μέ τό Κάστρο της καί ἀντίστροφα.

Ἡ σημερινή λοιπόν κίνηση θεωρῶ ὅτι εἶναι ἱστορική καί θά μποροῦσε νά ἔχει γίνει ἀπό χρόνια. Ἐστω ὅμως καί τώρα ἡ ἀνάδειξη τοῦ αἰώνιου Κάστρου τῶν Σαλώνων, τό ἔμβλημα τῆς πρωτεύουσας τῆς Φωκίδας, εἶναι ὑπόθεση ὧν μας καί ὄχι μόνο τῆς Ἀμφισσας ἀλλά ὁλόκληρου τοῦ Νομοῦ μας. Δέν θά ἀναφερθῶ σέ ἱστορικά στοιχεῖα τοῦ Κάστρου. Ἄλλωστε γι' αὐτό εἶναι ἐδῶ, οἱ εἰδικοί μέ τήν συμπυκνωμένη γνώση πού ἔχει ὁ καθένας καί τήν ἐξειδίκευσή του.

Ἡ ΕΦΜ στά πλαίσια τῶν δραστηριοτήτων τῆς πού ἀπορρέουν ἀπό τό καταστατικό τῆς, στά 40 χρόνια ζωῆς τῆς, μέ τίς μικρές, ἐλάχιστες οἰκονομικές δυνατότητες πού ἔχει, μεταξύ ἄλλων ἔχει κάνει ἱστορικές ἀναδείξεις καί εἶναι ἑτοιμη καί πρόθυμη νά διαθέσει τήν συλλογή τῆς γιά τήν ἄμεση λειτουργία τοῦ λαογραφικοῦ μουσείου τῆς Ἀμφισσας. Ἐπομένως καί προσωπικά καί ἐκφράζοντας τήν ΕΦΜ, χαιρετίζουμε μέ ἐνθουσιασμό καί ἐπικροτοῦμε καί στηρίζουμε τή σημερινή πρωτοβουλία τῆς προσπάθειας ἀνάδειξης τοῦ ΚΑΣΤΡΟΥ τῶν ΣΑΛΩΝΩΝ καί συγχαίρουμε ὅλους αὐτούς πού συνέλαβαν αὐτή τήν ἰδέα ἀλλά καί ὅλους αὐτούς πού πραγματικά κοπίασαν νά τήν ὀργανώσουν καί νά προβλέψουν κάθε λεπτομέρεια.

Σήμερα ἐδῶ ὑπογράφεται ἓνα συμβόλαιο ἀπό ὅλους μας γιά τήν ἔμπρακτη συνέχιση αὐτῆς τῆς πρωτοβουλίας.

Δέν πρέπει ἡ σημερινή προσπάθεια νά παραμείνει στά χαρτιά.

Ἐμεῖς καί οἱ ἐπόμενοι θά πρέπει νά καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ τελικοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ ὅσο χρόνο καί προσπάθεια αὐτό ἀπαιτήσῃ, γιατί ὅπως ὅλοι θά συμφωνήσουμε ἐκεῖνο πού μετράει εἶναι τό ἀποτέλεσμα.

Εὐχομαι Καλή Ἐπιτυχία στίς ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου.

Εὐχαριστῶ

**β. Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ
ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΔΩΡΙΔΑΣ
«ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ
ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ»**

Στίς 16 Φεβρουαρίου 2014 πραγματοποιήθηκε στό Εὐπάλιο ἡ Ἡμερίδα θέματος τήν ὁποία συνδιοργάνωσαν οἱ Ι. Ἐφορία Προϊστορικών καί Κλασικῶν Ἀρχαιοτήτων (ΕΠΚΑ), ὁ Δήμος Δωρίδας καί ἡ Ἐνωση Εὐπαλιωτων. Οἱ ἀρχαιολόγοι τῆς Ι. ΕΠΚΑ ἀναφέρθηκαν ἀναλυτικά καί μέ σαφήνεια γιά τά ἱστορικά μνημεῖα τῆς περιοχῆς. Στήν ἡμερίδα συμμετεῖχε ὁ πρόεδρος τῆς ΕΦΜ κύριος Ἰω-

άννης Ράμμος ό όποίος στόν χαιρετισμό τοῦ μεταξύ άλλων έτόνισε ότι ή ανάδειξη παντός ιστορικοῦ καί πολιτιστικοῦ στοιχείου πού έχει σχέση μέ τήν περιοχή μας, τήν Φωκίδα, αποτελεί πρωταρχικῆς σημασίας στόχο γιά τήν ΕΦΜ. Κατά συνέπεια συγχαίρουμε καί επικροτοῦμε αὐτή τή πρωτοβουλία. Ζήτησε δέ από τοὺς παρευρισκόμενους μεγαλύτερη συμμετοχή τους σέ ότι ἀφορᾷ τίς δραστηριότητες τῆς ΕΦΜ.

γ. ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΠΙΚΟ ΕΦΟΡΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ ΑΜΦΙΣΣΑΣ «ΣΠΥΡΟ ΚΑΦΑΤΖΑΚΗ»

Στίς 24 Φεβρουαρίου 2014 μέ μέριμνα τῆς Έφορίας Προσκόπων Άμφισσας, πραγματοποιήθηκε έκδήλωση μνήμης καί τιμῆς γιά τόν Τοπικό Έφορα προσκόπων Άμφισσας Σπύρο Καφατζάκη ό όποίος έκτελέστηκε από τοὺς Ίταλούς κατακτητές στίς 20 Φεβρουαρίου 1943. Ή έκδήλωση - έπιμνημόσυνη δέηση καί κατάθεση στεφάνων πραγματοποιήθηκε παρουσία εκπροσώπων τῆς Περιφέρειας καί τοῦ Δήμου Δελφῶν στόν τόπο τῆς έκτέλεσης, στόν βράχο τοῦ Νεκροταφείου Αγίου Νικολάου. Στό παρόν τεῦχος δημοσιεύεται ή όμιλία εκείνης τῆς ήμέρας τοῦ κυρίου Χρήστου Δημητρέλου.

δ. ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ

Στίς 8 Μαρτίου 2014 πραγματοποιήθηκε στό Πνευματικό Κέντρο Άμφισσας έκδήλωση μέ όμιλία τοῦ Λέκτορα νεότερης ιστορίας τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν κυρίου Σπύρου Πλουμίδη. Τήν έκδήλωση συνδιοργάνωσαν ό Δήμος Δελφῶν, ή Δημοτική Βιβλιοθήκη Άμφισσας, τό Πολιτιστικό Κέντρο Φωκίδας καί τό Μουσικό Σχολεῖο Άμφισσας. Μετά τήν όμιλία τοῦ κυρίου Πλουμίδη, ἀναγνώστηκαν ἀποσπάσματα τοῦ τοπικοῦ τύπου τῆς περιόδου εκείνης από τήν κυρία Π. Τριάντη καί τόν κύριο Δ. Κανέλλο. Ή ΕΦΜ παρακολούθησε μέ ένδιαφέρον τήν έκδήλωση καί βέβαια θά ήθελε νά συμμετάσχει καί αὐτή ἀφοῦ κατά καιρούς τόσο πολύ έχει ἀσχοληθεῖ καί τόσα πολλά έχει γράψει γιά τοὺς Βαλκανικούς Πολέμους. Τά κείμενα πού ἀναγνώστηκαν καί ἀποσπάσματα τοῦ τοπικοῦ τύπου δημοσιεύονται στό παρόν τεῦχος.

ε. ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΑΛΩΝΩΝ ΗΣΑΪΑ

Χρόνια τώρα ἡ Δεσφίνα ἀγωνίζεται νά στεριώσει τό ὄνειρό της, δηλαδή νά φτιάξει τό Μουσεῖο γιά νά τιμήσει τό μοναδικό στήν Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους τέκνον της, τό παιδί πού ἀπό φτωχός μοναχός ἔγινε Δεσπότης. Πρόκειται γιά τόν Δεσπότη καί Ἐπίσκοπο Σαλώνων, τόν Ἐπίσκοπον πού ἔγινε τό σύμβουλο τῆς συνέπειας.

Στίς 28 Ἰουλίου 2013, ἔπειτα ἀπό πολλές προσπάθειες, κατόρθωσε καί ἔκανε τά ἐγκαίνια τοῦ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΑΛΩΝΩΝ.

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νά δώσω μέσα ἀπό τήν ψυχή μου τά ὀλοθερμά συγχαρητήρια μου πρῶτα στήν πόλη τῆς Δεσφίνας γιατί εἶχε τήν τύχη νά εἶναι γενέτειρα τοῦ μεγάλου Ἡσαΐα καί ἔπειτα γιατί οἱ ἀπόγονοί του κατόρθωσαν σήμερα νά τόν τιμήσουν.

Τώρα θυμοῦμαι ἐκεῖνο τό «Ὅταν ὑπάρχει ἓνα ΘΕΛΩ χίλιοι δρόμοι ἀνοίγονται».

Ἡ Δεσφίνα καί τά περισσότερα χωριά μας θέλησαν καί στέργισαν ἓνα μουσεῖο, στό ὁποῖο ἔβαλαν μέσα τή ζωή τοῦ χωριοῦ τους, ἔγραψαν ἐκεῖ τήν Ἱστορία τους, δημιούργησαν τό σωστό σχολεῖο τοῦ τύπου τους.

Ἡ Ἀμφισσα τί ἔκανε; Ποῦ εἶναι ἐκεῖνο τό Λαογραφικό Μουσεῖο πού εἶχε ἔτοιμο ἡ Ε.Φ.Μ.;

Τίποτα βέβαια!

Τίποτα γιατί; Ἀπλά γιατί δέν ὑπῆρχε τό ΘΕΛΩ!

στ. ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Θέλοντας νά τιμήσουμε ἐκείνους τούς Ἕλληνες τῆς Τουρκοκρατίας καί τούς ἀγῶνες τους γιά τήν ἀνεξαρτησία κρίναμε ὡς ἐπικαιρο νά θυμίσουμε στούς φίλους μας τό ποίημα τοῦ Ι. ΠΟΛΕΜΗ, τό ὁποῖο θεωροῦμε ὅτι μιλά καί γιά τό σήμερα, ἀφοῦ μᾶς μιλά γιά ἀνεξαρτησία, ἀδούλωτη Ἑλληνική ψυχή.

Ἐπικαιρο εἶναι γιατί μιλά γιά τά ἱερά καί τά ὅσια του Ἑλληνικοῦ Λαοῦ πού καταπατῶνται, πού ἐξευτελίζονται οἱ ἀξίες καί διαστραυλῶνεται ἡ Ἱστορία της:

Ἀπ' ἔξω μαυροφόρ ἀπελπισιά,
πικρῆς σκλαβιάς χειροπιαστό σκοτάδι,
καί μέσα στή θολόκτιστη ἐκκλησιά,

στήν ἐκκλησιά, ποῦ παίρνει κάθε βράδυ
 τήν ὄψη τοῦ σχολειοῦ,
 τό φοβισμένο φῶς τοῦ καντηλιοῦ
 τρεμάμενό τα ὀνείρατα ἀναδεύει,
 καί γύρω τα σκλαβόπουλα μαζεύει.
 Ἐκεῖ καταδιωγμένη κατοικεῖ
 τοῦ σκλάβου ἡ ἀλυσόδετη πατρίδα,
 βραχνά ὁ παπάς, ὁ δάσκαλος ἐκεῖ
 θεριεύει τήν ἀποσταμένη ἐλπίδα
 μέ λόγια μαγικά,
 ἐκεῖ ἡ ψυχὴ πικρότερο ἀγροικὰ
 τόν πόνο τῆς σκλαβιάς της, ἐκεῖ βλέπει
 τί ἔχασε, τί ἔχει, τί τῆς πρέπει.
 Κι ἅπ τήν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ψηλά,
 ποῦ ἐβούβανε τά στόματα τῶν πλάνων,
 καί ρίχνει καί συντρίβει καί κυλᾷ
 στήν ἄβυσσο τοὺς θρόνους τῶν τυράννων,
 κι ἀπό τή σιγαλιά,
 ποῦ δένει στό λαιμό πνιγμοῦ θηλιά,
 κι ἅπ τῶν προγόνων τ ἄφθαρτα βιβλία,
 ποῦ δείχνουν τά πανάρχαια μεγαλεῖα,
 ἓνας ψαλμός ἀκούγεται βαθύς
 σά μελωδίες ἐνός κόσμου ἄλλου,
 κι ἀνατριχιάζει ἀκούοντας καθεῖς
 προφητικά τα λόγια τοῦ δασκάλου
 μέ μία φωνή βαριά.
 «Μὴ σκιάζεστε στά σκότη! Ἡ λευτεριά
 σάν τῆς αὐγῆς τό φεγγοβόλο ἀστέρι
 τῆς νύχτας τό ξημέρωμα θά φέρει».

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΞΕΣΗΚΩΜΟΥ

Τοῦ Γεωργίου Δ. Ἀναγνωστοπούλου

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Ε'
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟ ΣΑΛΩΝΩΝ ΗΣΑΪΑ

Στά Σάλωνα, τὴν σημερινή Ἀμφισσα, τό Ἐθνικό προσκλητήριο τοῦ Μεγάλου Ξεσηκωμοῦ τοῦ 1821, βρίσκει ὑπέρμαχο τοῦ Ἱεροῦ Ἀγώνα ἕναν Δεσπότη. Ἡ μορφὴ τοῦ δίνει πίστη καὶ κουράγιο στοὺς ξεσηκωμένους ραγιάδες καὶ ὁ Σταυρός τοῦ τοὺς ὁδηγεῖ στὸν δρόμο τῆς θυσίας. Ὁ ἴδιος ἀκολουθώντας τοὺς ὁραματισμοὺς τοῦ Ἑλληνοχριστιανισμοῦ, ἀναβαίνει τὸν Γολγοθὰ του, γιὰ νὰ προσφέρει τὴν ζωὴ του στὸν βωμό τοῦ Μεγάλου Χρέους.

Ἦταν 23 Ἀπριλίου 1821, ὅταν στὴν «Χαλκομάτα» τοῦ Μπράλου τὸν συνάντησε ἡ αἰωνιότητα. Ὁ Δεσπότης αὐτός, ἦταν ὁ Σαλῶνων Ἡσαΐα. Καὶ ἦταν ὁ πρῶτος Ἑλληνας Ἱεράρχης πού ἔπεσε, τότε, πολεμώντας ὑπὲρ Πατρίδος.

Ὁ Ἡσαΐας γεννήθηκε τό 1788 στὴν Δεσφίνα Παρνασσίδος. Ἐμαθε τὰ πρῶτα γράμματα καὶ ἐτοιμαζόταν γιὰ τὴν καλογερική στό Μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου στὴ γενέτειρά του καὶ στὴ συνέχεια στό βασιλομονάστηρο τοῦ Ὁσίου Λουκά, στό Στεῖρι Βοιωτίας μέ τό Σχολεῖο καὶ τὴν μεγάλη βιβλιοθήκη του. Ἐκεῖ χειροτονήθηκε Διάκος. Ὑστερα ἔφυγε γιὰ τὰ Γιάννενα, ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα πνευματικά κέντρα τῆς ἐποχῆς.

Ὁ πόθος του γιὰ «νὰ μάθει πολλά γράμματα» τὸν ἔφεραν τό 1814 τρόφιμο στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ὅπου γνωρίστηκε μέ τὸν Πατριάρχη Κύριλλο τὸν ΣΤ' καὶ ὕστερα μέ τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε', ὁ ὁποῖος ἐξετίμησε πολὺ τὴν μόρφωσή του καὶ τίς ἀρετές του. Ἐκεῖ ὁ Ἡσαΐας μυήθηκε στὴν Φιλικὴ Ἑταιρεία. Τό 1818 ὁ Γρηγόριος τὸν καλεῖ στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὸν χειροτονεῖ Ἐπίσκοπο Σαλώνων.

Ἀπὸ κεῖ κι ὕστερα, ὁ Ἡσαΐας, παράλληλα μέ τίς ποιμαντορικές του φροντίδες, ἐργάστηκε κρυφά, νύχτα-μέρα, γιὰ τὴν Μεγάλῃ Ἰδέᾳ, πού τοῦ ἔκαιγε τὰ σωθικά. Στὴ Φιλικὴ Ἑταιρεία μυεῖ ἕναν-

έναν ὅλους τους προκρίτους τῆς περιοχῆς καί συγκεντρώνει ὄπλα, πυρομαχικά καί ἄλλα ἐφόδια. Ξέρει ὅτι ἡ Ὠρα τοῦ Μεγάλου Ξεσηκωμοῦ ζυγώνει.

Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1821 ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄, μέ τόν ὁποῖον βρισκόταν σέ πυκνή, μυστική, ἀλληλογραφία, καλεῖ τόν Ἡσαΐα στή Πόλη καί τοῦ δίνει ὁδηγίες γιά τήν ἐναρξη τοῦ Ἀγώνα στή Ρούμελη καί στόν Μωριά. Ἐπιστρέφοντας ὁ Ἡσαΐας πηγαίνει στήν Πελοπόννησο, συναντᾷ τόν Π. Πατρῶν Γερμανό, τόν Ναυπλίου Γρηγόριο καί τόν Τριπόλεως Δανιήλ καί συζητᾷ μαζί τους τίς ὁδηγίες τοῦ Πατριάρχου καί τῆς Φιλικῆς.

Στίς 25 Μαρτίου ὁ Π. Πατρῶν Γερμανός ὑψώνει τήν σημαία τῆς Ἐπανάστασης στή Μονή τῆς Ἀγίας Λαύρας, στό Μωριά καί δύο μέρες ἀργότερα, στίς 27 Μαρτίου, Ὁ Σαλῶνων Ἡσαΐας ὑψώνει τήν σημαία τῆς Ἐπανάστασης στή Ρούμελη, στή Μονή τοῦ Ὁσίου Λουκά, ὅπου ἔχουν συγκεντρωθεῖ ὁ Ἀθανάσιος Διάκος καί τά παλικάρια του, μυημένοι φιλικοί πρόκριτοι, κληρικοί καί κάτοικοι τῆς περιοχῆς.

Ἡ παρακάτω ἐπιστολή τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄, τρεῖς μόλις μῆνες πρίν τήν ἐναρξη τοῦ Ἀγώνα, παράλληλα μέ τήν ἐμπιστοσύνη πού δείχνει πρὸς τόν Ἡσαΐα, εἶναι ἀξιομνημόνευτη γιά τίς ὁδηγίες τοῦ Πατριάρχου γιά ἐχεμύθεια, «κρυψίνοια» καί γενικά μέτρα προφύλαξης πού ἔπρεπε νά πάρουν:

Τῷ Ἐπισκόπῳ Σαλῶνων

Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε καί ἀδελφέ Ἡσαΐα

Γρηγόριος Ε΄ κ.λ.π.

Ἀμφοτέρας τάς τιμίας ἐπιστολάς διὰ τοῦ ἀγαθοῦ πατριώτου Φούντα Γαλαξειδιώτου, ἀσφαλῶς ἐδεξάμην καί τῶν ἐν αὐταῖς τιμίων σου λόγων ἔγνων. Ἐχεμυθείας, ἀδελφέ, μεγίστη χρεία καί προφύλαξις περί πᾶν διάβημα, οἱ γάρ χρόνοι πονηροί εἰσὶ καί ἐν τοῖς φιλοπατριώταις ἐστὶ καί μοχθηρῶν ζύμη, ἄφ' ἧς, ὡς ψωραλέου προβάτου, φυλάττεσθε. Κακόν γάρ πολλοὶ μηχανῶνται διὰ τό τῆς φιλοπλουτίας ἔγκλημα. Διό τήν ἀναθήν ἐξελέξω μερίδα, κοινολογῶν μοί ἐμπιστευμένοις πατριώταις τά ἐχεμυθείας δεόμενα. Οἱ Γαλαξειδιῶται, οἷς συνεχῶς ἀποστέλλεις μοί, πεφροντισμένως ἐνεργούσι, καί ἐφ' ὧν ἔγνων ἀδύνατον ἀντί παντός τιμίου οὐδ' ἐλάχιστον λόγον ἔρκος ὁδόντων φυγεῖν, οὐ μόνον τά σά, ἀλλά καί τά τῶν ἐν Μωρέα ἀδελφῶν γράμματα κομίζουσι μοί.

Οἱ τοῦ Παπανδρέου πράξις πατριωτική μέν τοῖς γινώσκουσι τά

μύχια, κατακρίνουσι δέ οἱ μή εἰδότες τόν ἄνδρα. Κρύφα ὑπερασπίζου αὐτόν, ἐν φανερώ δ' ἄγνοιαν ὑποκρίνου, ἔστι δ' ὅτε καί ἐπέκρινε τοῖς θεοσεβέσιν ἀδελφοῖς καί ἀλλοφύλλοις ἰδία. Πράυντον τόν Βεζύρην λόγοις καί ὑποσχέσεσιν ἀλλά μή παραδοθήτω εἰς λόντος στόμα.

Ἄσπασαι σύν ταῖς ἐμαῖς εὐχαῖς τοὺς ἀνδρείους, ἀδελφούς, προτρέπων εἰς κρυφίνοιαν διὰ τόν φόβον τῶν Ἰουδαίων. Ἀνδρωθήτωσαν ὥσπερ λέοντες καί ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου κρατυνεῖ αὐτούς, ἐγγύς δέ ἔστι τό τοῦ Σωτῆρος Πάσχα. Αἱ εὐχαὶ τῆς ἐμῆς Μετριότητος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, ἀδελφέ μου Ἡσαΐα. Γεωργεῖ ἀκαμάτως καί ὄλβια γεώργια δώσει σοί ὁ Πανύψιστος.

Κωνσταντινουπόλει, 28 Δεκεμβρίου 1820

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε'

Η ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ὁ Ὅρκος τῶν Φιλικῶν

Ἡ Τριανδρία τῶν ἰδρυτῶν τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, ὁ Νικόλαος Σκουφᾶς (1779-1819) ἀπὸ τό Καμπότι τῆς Ἄρτας, ὁ Θανάσης Τσακάλωφ (1790-1851) ἀπὸ τὰ Γιάννενα καί ὁ Μανώλης Ξάνθος (1772-1852) ἀπὸ τὴν Πάτμο, μέσα στὴν κατάνυξη τῆς φθινοπωριάτικης νύχτας τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1814, κατὰ τὴν ἐγκυρότερη γνώμη, στὴν Ὁδησσό, γύρω σ' ἓνα τραπέζι, πάνω στὰ ξεγυμνωμένα σπαθιά τοὺς – τύποι παρμένοι ἀπὸ τὴν μασωνία – μέ τό δεξιὸ χέρι στὴν καρδιά καί στό ἀριστερὸ κρατώντας ποτήρι μέ κρασί, ἔδωσαν τόν ὅρκο, ὁ ὁποῖος καθιερώθηκε ὡς ὅρκος τῶν μούμενων μελῶν τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας:

«Ὁρκιζόμεθα ὡς τίμιοι ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι δέν κινούμεθα ἀπὸ κανένα ἄλλο αἶσθημα εἰμὴ ἀπὸ τό πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος μᾶς, ἵνα συντρέξωμεν μέ τόν νοῦν, μέ τὴν καρδιά καί μέ τό σῶμα μας εἰς τὴν ἐλευθερίαν της, μὴ πτοούμενο μήτε πῦρ, μήτε σίδηρων, μήτε ὁποιανδήποτε βάσανον, ὡς ἀπὸ μέρους οὐτινοσδήποτε, ὅστις ἤθελε τολμήσῃ νὰ μᾶς ἀποκόψῃ ἀπὸ τὴν ἱερότητα τοῦ σκοποῦ μας. Οἱ κόποι καί οἱ ἀγῶνες θέλουν λογίζεσθαι ὡς μηδέν ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασίν μας. Ὅ, τι δέ ἤθελεν εἶναι μυστικόν μεταξὺ ἡμῶν, τοῦτο ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει δέν μπορεῖ νὰ κοινοποιηθεῖ εἰς ἄλλον, ἂν ἐκ συμφώνου δέν ἐγκριθεῖ ἡ κοινοποίησίς του. Ὁρκιζόμεθα δέ προπάντων ὅτι μεταξύ ἡμῶν καί τῶν τυ-

ράννων της πατρίδος μας τό πῦρ καί σίδηρος εἶναι τά μόνα μέσα τῆς διαλλαγῆς καί τίποτε ἄλλο. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δέ καί ἤθελεν ἀναιρέσωμεν τήν ἱερότητα τῶν χρεῶν μας, κινούμενοι ἀπό αἰσχροκέρδειαν τινά, δειλίαν ἢ ἄλλην ὅποιανδήποτε αἰτίαν τό ὄνομά μας νά παραδίδεται εἰς τό αἰώνιων ἀνάθεμα καί εἰς τήν κατάραν τῶν ὁμογενῶν μας... Τό αἷμα μας νά χυθεῖ ὡς χύνεται αὐτήν ταχυτάτην στιγμήν ὁ οἶνος τοῦτος, τό δέ σῶμα μας, μή ἀξιούμενων ταφῆς, νά γίνει βορά τῶν θηρίων καί τῶν ὄρνεων, Ἀμήν».

Καί ἔχυσαν τό κρασί στά σπαθιά τους. Ὅλες οἱ δυνάμεις τῆς Γῆς καί τοῦ Ἄδου μποροῦν τώρα νά συμμαχήσουν ἐναντίων των ραγιαδῶν. Ἀπό τήν στιγμή ὅμως πού ὁ Ὅρκος αὐτός σφράγισε τήν ἀπόφαση τῶν Ἑλλήνων, ὁ ζυγός τσακίστηκε καί τινάχτηκε μακριά, γιατί τίποτα δέν ὑπάρχει πιά, πού νά μπορεῖ ν' ἀντισταθεῖ σέ τέτοια ἀπόφαση. Ἀπό ἐκείνη τήν νύχτα τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1814, ἔχει στήν οὐσία, συνταχθεῖ ὁ καταστατικός χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς λευτεριᾶς. Μπροστά στήν ἀδάμα, στή θέληση τῶν ἀπλοϊκῶν, μά μεγαλόψυχων τούτων τριῶν ἀνδρῶν, θά λυγίσει σάν καλάμι καί ἡ δύναμη τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας καί ἡ Ἱερή Συμμαχία καί ὁ κόσμος ὁλάκερος. Καί ἐνῶ ὅλοι ἔβλεπαν τήν ἀποκοτιά τῶν Ἑλλήνων σάν σίγουρη ἀποτυχία, ἡ ἐπαναστατική φλόγα ὄχι μόνο δέν ἔσβησε ἀλλά φούντωσε καί μεταλαμπάδευσε στή συνείδηση τῶν σκλαβωμένων λαῶν τόν πόθο γιά λευτεριά ὀριοδείχοντάς τούς τόν δρόμο τῆς τιμῆς. Ἀπό ἐκεῖνες τίς φλογισμένες ψυχές ξεπήδησε τό φοβερό σύνθημα, πού κυμάτιζε, μέ τίς ἄπειρες σημαίες τοῦ πολέμου, ἀπ τήν Βλαχία ὡς τήν Μάνη κι ὡς τήν Κρήτη: Ἐλευθερία ἢ Θάνατος. Αὐτή ἡ ἀπόφαση τοῦ θανάτου στάθηκε ἡ μυσταγωγία τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας καί τό μεγάλο μυστικό της ἀπρόσμενης ἐπιτυχίας.

Ὁ ραγιαῖς ἀποφασίζει νά πεθάνει. Κι ἔτσι ξαναγινόταν ἄνθρωπος, πλάσμα λεύτερο.

Γιά κεῖνον πού παίρνει τήν ἀπόφαση νά πεθάνει, ζυγός δέν ὑπάρχει πιά: Ἐχει καταλυθεῖ.

**Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΦΩΚΙΔΑΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ**
(1864 - 1928)
ΕΓΚΑΙΝΙΑΖΕΙ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ ΣΤΗ ΔΩΡΙΔΑ

Ἀγαπητές «ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠ' ΤΗ ΦΩΚΙΔΑ», γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ζωριανίτες Δωρίδας, τό δημοσιευόμενο στίς σελίδες του (8-19/τεῦχος 147/2013) ἄρθρο τοῦ Ἀρχιμανδρίτη πατέρα Χριστόπουλου Χρυσόπουλου, τό ἀναφερόμενο στὸν μακαριστό Ἐπίσκοπο Φωκίδας Ἀμβρόσιο Τσάπο, ἔχει πολὺ ἐνδιαφέρον, γιατί συμπληρώνουν οἱ πληροφορίες του τίς γύρω ἀπὸ τὸν τότε Ἐπίσκοπό μας Μακαριστό Ἀμβρόσιο, δραστηριότητες, τίς ὁποῖες ἀπὸ καιρὸ ἀναζητοῦμε.

Στό προσωπικὸ Ἀρχεῖο τοῦ ἀειμνήστου Ἱερέα μας, πατέρα Κωνσταντῖνο Τσαλτάκη (1874 - 1958), πού ἀπὸ τοῦ 1904 κι ἔως τό 1947 ἱεουργοῦσε στὸν Ζωριάνο Δωρίδας, βρέθηκε μία ἐπιστολὴ τοῦ «Φωκίδος Ἀμβροσίου» πρὸς τὸν ἴδιο, πού προαναγγέλλει τὸν ἐγκαινιασμὸ ἐκκλησιῶν στὰ Δωρικά χωριά Ζωριάνου, Ἀλποχωρίου καὶ Κουπακίου. Ἡ ιδιόχειρη αὐτὴ ἐπιστολὴ εἶναι ἀνέκδοτη, παρουσιάζει ἐνδιαφέρον Λαογραφικὸ καὶ Ἱστορικὸ καὶ τὴν ἐπισυνάπτουμε ἐδῶ σέ φωτοαντίγραφο.

Μέ τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ, εἰδοποιοῦνται οἱ ἱερεῖς Ζωριάνου, Ἀλποχωρίου καὶ Κουπακίου νά ἔχουν ἔτοιμους τοὺς πρὸς ἐγκαινιασμὸ ἱερούς ναοὺς καὶ προσκαλοῦνται σέ σύσκεψη καὶ τελικὴ συνεννόηση στό κοντινὸ Μοναστήρι τῆς Βαρνάκοβας.

Αὐτὴ ἡ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἐπιστολὴ τοῦ «Φωκίδος Ἀμβροσίου», φυλασσόταν στό Ἀρχεῖο παπα-Τσαλτάκη, ἀπὸ τό 1909 καὶ μέχρι τό 2008, καὶ βρέθηκε, μαζί μέ ἄλλα ἔγγραφα στό φράχτη τοῦ κήπου του, ὅταν τό σπίτι του ἀνακαινιζόταν...

Στὴν Ἐπιστολὴ τοῦ Ἐπισκόπου Φωκίδας Ἀμβροσίου, πρὸς τὸν ἱερέα Ζωριάνου, παπα-Κώστα Τσαλτάκη, ἀναγράφονται:

«Αἰδεσιμώτατε Παπά Κώστα,
Ἐπιστολήν σου ἔλαβον καὶ ἀνέγνωσα τά ἐν αὐτῇ μετ' εὐχαριστήσεως.

Ἐπίσης ἔλαβον χθές καί τήν ἐπιστολήν τοῦ Παπαῦ Νικολάου, Ἐφημερίου Ἀλποχωρίου, τόν ὁποῖον παραλαμβάνεις καί ἔρχεσθε εἰς τήν Ἱ. Μονήν Βαρνακόβης.

Ἐγώ ἀναχωρῶ ἀφεύφκτως τήν ἐρχομένην Πέμπτην, ἥτοι 12 τρέχοντος μηνός.

Εἰς τήν Μονήν θά εὐρίσκομαι τό Σάββατον ἤ τήν Κυριακήν, τήν Δευτέραν σᾶς προσμένω, διά νά συνεννοηθῶμεν.

Ἄς φροντίσει ὁ Παπάς Νικόλαος ἀπό κοινοῦ μέ ἐσᾶς διά τήν ἐτοιμασίαν τῆς Παναγίας Ἀλποχωρίου.

Ἐπίσης ὁ Κώστας Καμπούρης μέ ἔλεγε, ὅτι ὁ Ἰωάννης Καμπούρης σκέπτεται διά ἐγκαινισμόν, ἀλλά δέν μοί ὥρισε ποίαν ἐκκλησίαν.

Πρό τοῦ ἀναχωρίσαντε, βλέπετε καί τόν Παπά Θεόδωρον Κουπακίου Ζάρκαν, εἰς τόν ὁποῖον λέγετε νά μεριμνήσει τήν ἐτοιμασίαν τοῦ Ναοῦ τοῦ Νεκροταφείου, ὅτι θά ἐγκαινισθῇ, ὡς εἴπομεν προφορικῶς, καί νά ἐτοιμάσει καί τόν Ναόν.

Ἄν ἔχει καιρόν ἔρχεται καί οὗτος εἰς τήν Μονήν καί τά λέγομεν ἐκεῖ συνεπῶς.

Ἔτερον.

Διατελῶ Εὐχέτης
† Ὁ Φωκίδος Ἀμβρόσιος.»

Τή χρονική ἐκείνη περίοδο, τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰῶνα, οἱ ἐπικοινωνίες στό μεγαλύτερο μέρος τῆς Φωκίδας κι ὁπωσδήποτε σέ ὁλόκληρη τή Βόρεια καί Δυτική Δωρίδα γίνονταν πεζῇ ἤ μέ τούς ἡμιόνους.

Ὁ Δεσπότης, γιά νά φτάσει ἀπό τά Σάλωνα στό Μοναστήρι τῆς Βαρνακόβας χρειαζόταν μία πορεία, μέ μεταφορικά ζῶα, δύο ἡμερῶν. Οἱ καλούμενοι σέ σύσκεψη ἱερεῖς θά πορεύονταν κι αὐτοί μέ τά μουλάρια τους σέ πορεία πέντε ἤ ἕξι ὥρῶν... Ὅμως οἱ ἐγκαινισμοί τῶν ναῶν ἔπρεπε νά γίνουν καί ἡ συνεννόηση τῶν ἱερέων μέ τόν Επίσκοπό τους, τόν ὁποῖον ἤδη εἶχαν ἐνημερώσει, ἦταν ἀναγκαία...

Καί ἡ συνέχεια:

Ἡ ὅλη ἱστορία τῶν τριῶν ἐγκαινιαζομένων Ἱερῶν Ναῶν, φαίνεται νά ἔγινε κατά τόν Μάιο μήνα τοῦ 1909. Στόν Ἱερό Ναό «Τῶν γενεθλίων Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου», πάνω στόν ὁμώνυμο, ἱστορικό τοῦ Ζωριάνου λόφο, καί σέ Ἐπίγραμμα στό ἐσωτερικό του διαβάζουμε:

«ΕΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙΣ ΕΥΛΟΓΕΙΤΕ ΤΟΝ ΘΕΟΝ.
ΑΝΗΓΕΡΘΗ ΕΚ ΘΕΜΕΛΙΩΝ Ο ΝΑΟΣ ΟΥΤΟΣ “ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ
ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ” ΜΑΪΟΥ 1897. ΔΙΕΚΟΣΜΗΘΗ ΕΩΣ 1901.
ΕΝΕΚΑΙΝΙΑΣΘΗ 17 ΜΑΪΟΥ 1909.
ΥΠΟ ΤΟΥ ΦΩΚΙΔΟΣ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ
ΜΥΣΤΑΓΩΓΟΥΝΤΩΝ ΑΥΤΩ ΙΕΡΕΩΝ ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΑΛΤΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΑΚΑ
ΟΛΙΚΑΙΣ ΔΑΠΑΝΑΙΣ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ ΚΟΣΜΗΣΕΩΣ ΚΑΙ
ΕΓΚΑΙΝΙΑΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΑΤΕΚΝΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΑΜΠΟΥΡΗ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΣ ΣΥΖΥΓΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΝΟΥΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΛΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ ΕΞ ΕΛΕΤΣΟΥΣ
ΔΙΑ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΟΥ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΟΝΕΙΡΟΥ.»

Ήταν δέ ὁ Ἰωάννης Δημητρίου Καμπούρης (1840 - 1914), Ἰδρυ-
τῆς Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἀφιερωτῆς κτημάτων σέ Ἱερές Μονές (Βαρνά-
κοβας, Προυσσοῦ) καὶ Ἱερούς Ναοῦς (Εὐπαλίου, Ζωριάνου, Ἐλα-
τοῦς, Κροκυλείου)...

Μ' Ἐξαιρετική Τιμή
Γιάννης Ζωριάνος

Τό χωριό Ζωριάνος Δωρίδος

ΑΠ' ΤΗ ΧΛΩΡΙΔΑ ΤΗΣ ΦΩΚΙΔΑΣ

Του Γ.Ν. Κουτσοκλένη

ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ

Τά δέντρα τοῦτα ἀνήκουν σέ οἰκογένεια μέ ἀειθαλῆς θάμνους ἢ δέντρα τῆς τάξεως τῶν ρυτωδῶν, πού περιλαμβάνει πολλά γένη φυτῶν ἰθαγενῶν καί τροπικῶν χωρῶν ἀπ' ὅπου διαδόθηκαν σέ ὅλο τόν κόσμο.

Κυριότερα ἀπό αὐτά εἶναι τα: κίτριον στό ὅποιο περιλαμβάνονται τά εἶδη γιά παραγωγή καρπῶν, χυμῶν κ.λ.π. βιομηχανικῶν προϊόντων καί αἰθέριων ἐλαίων, εἴτε ὡς κοσμικά, αὐτά πού λέμε ξινόδεντρα, ξινά ἢ λεμονοπορτόκαλλα. Πιο ἀναλυτικά ἔχουμε: κιτριά, λεμονιά, πορτοκαλιά, μανταρινιά, νεραντζιά, περγαμόντο, γλυκολεμονιά, τό Ἰαπωνικό κουκάτ, τό σινικό κινότο, φράπα, γκρειπ-φρούτ, κιτρολεμονιά, καί ἄλλα γένη τῆς ἴδιας οἰκογένειας.

Τά ἐσπεριδοειδή αὐτά πού ἀναφέραμε καλλιεργοῦνται σέ ὅλες τίς ὑποτροπικές χώρες καί ἰδιαιτέρη σέ ὅλες τίς παραμεσόγειες χώρες στήν Δυτική περιοχή τῶν ΗΠΑ, Δυτικῆς Ἰνδίας, Κεντρική Ἀφρική καί ἄλλων.

Τά ἐσπεριδοειδή δέν ἦταν γνωστά στήν ἀρχαιότητα, πλην τῆς "κιτρέας" τήν ὁποία οἱ Ἑβραῖοι ἔφεραν ἀπό τήν Παλαιστίνη ὅταν ἔγινε ἡ ἄλωση τῆς Βαβυλώνας καί ἀπό ἐκεῖ διαδόθηκε στήν Ἑλλάδα καί τήν Ἰταλία τό Γ' & Δ' μΧ αἰώνα.

Ἡ Λεμονιά μας ἦλθε μετὰ τόν 10ο αἰώνα στήν Ἑλλάδα. Τά ἐσπεριδοειδή καλλιεργοῦνται σέ ὅλες τίς θερμές παράλιες περιοχές μέχρι τό ὑψόμετρο τῶν 650μ.

Στόν παρακάτω πίνακα φαίνεται ἡ ἀναπτυξη καί ἡ παραγωγή σέ τόνους τῆς ἐσπεριδοειδῆς καλλιέργειας στήν Ἑλλάδα.

(Κατά τό 1955)	Ἀριθμός δέντρων	Παραγωγή τόνων
Πορτοκαλιά	3.954, 000	121, 800
Μανταρινιά	1.199, 000	20.800
Λεμονιά	1.575, 000	42.300
Κίτρου	42.000	490
Λοιπά (νερατζ)	204.000	2.100

Τά ἐσπεριδοειδή εἶναι δέντρα ἀειθαλή μέ ὁμορφῇ κόμῃ καί βαθυπράσινα φύλλα.

Τά ἄνθη τῶν μικρῶν συνήθως ἐρμαφρόδιτων, κατὰ κανόνα λευκῶν, μοσχοβολοῦν θαυμάσια καί ἀνθίζουν τὴν ἄνοιξη. Τό μοσχοβόλημα εἶναι τόσο δυνατό πού προκαλεῖ τις μέλισσες νά τό γονιμοποιήσουν. Ο καρπός τῶν δέντρων αὐτῶν ποικίλει σέ μέγεθος καί σχήματα καί ἡ καρποφορία τους ἐπίσης ποικίλει ἀνάλογα μέ τὴν ἀνάπτυξη καί τὴν φροντίδα τῶν δέντρων.

Τά φύλλα, ὁ φλοιός των φρούτων, οἱ βλαστοὶ ἀκόμα καί ἡ ρίζα περιέχουν κύτταρα μέ ἀρωματώδες αἰθέριο ἔλαιο, χαρακτηριστικῆς γιὰ κάθε ἓνα εἶδος μυρουδιάς.

Η πιό ἀνθεκτικὴ στό κρύο εἶναι ἡ νεραντζιά καί ἀκολουθοῦν ἡ μανταρινιά, πορτοκαλιά, λεμονιά κλπ.

Πολλαπλασιάζεται μέ σπόρους, μοσχεύματα, καταβολάδες καί ἐμβολιασμούς. Προτιμάται ἡ σπορά μέ σπόρους νεραντζιάς καί στὴν συνέχεια ὁ ἐμβολιασμός μέ τό δέντρο τῆς ἀρεσκείας.

Οἱ ἐχθροὶ των δέντρων αὐτῶν εἶναι πολλοί οἱ ὁποῖοι μποροῦν νά φτάσουν μέχρι καί τὴν καταστροφὴ τοῦ δέντρου. Οἱ ψῶρες, ὁ ἀνθοτρήτης, ὁ τετράνυχος καί ἡ μύγα τῆς Μεσογείου ἀλλὰ κ.α. εἶναι αὐτά πού ἐπηρεάζουν δέντρα καί φρούτα.

Οἱ νωποὶ καρποὶ τῆς πορτοκαλιάς, μανδαρινιάς, λεμονιάς καί μερικά ἄλλα καταναλίσκονται αὐτούσιοι. Οἱ χυμοὶ των ἔχουν πολὺτιμες ὑγιεινές καί διαιτητικὲς ιδιότητες, πού ὀφείλονται στά συστατικά καί τις βιταμίνες Α, Β, C ΚΑΙ Ρ ἀλλὰ καί τά μικρά φρούτα ἢ φλοιοὶ μερικῶν ὅπως καί τά ἄνθη τῆς λεμονιάς γίνονται θαυμάσια γλυκά κουταλιοῦ ἢ καί μαρμελάδες. Οἱ χυμοὶ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν παραγωγὴ ἡδύποτων, ἀναψυκτικῶν, ἀρωματικῶν οἶνοπνευματῶδη.

Τό ξύλο τῶν ἐσπεριδοειδῶν εἶναι καταλλήλο γιὰ ἐπιπλα καί γιὰ τὴν τορνευτικὴ.

ΠΟΙΗΜΑ ΛΙΒΑΝΕΖΟΥ ΠΟΙΗΤΗ ΧΑΛΙΛ ΓΚΙΜΠΡΑΝ

Ὁ μεγάλος Λιβανέζος ποιητής Χαλίλ Γκιμπράν (1883-1931) με-
ταξύ των ἀριστουργημάτων πού ἔγραψε εἶναι καί τό ἔργο τοῦ «Ὁ
κῆπος τοῦ προφήτη».

Τό ποίημα ἐκδόθηκε τό 1923 (λές καί προφήτεψε τήν Ἑλλάδα
τοῦ σήμερα). Ἴδου ἓνα ἀπόσπασμα:

«Τό ἔθνος νά λυπάστε ἄν φορεῖ ἔνδυμα πού δέν τούφανε
ψωμί ἄν τρώει ἀλλά ὄχι ἄπ' τή σοδειά του
κρασί ἄν πίνει ἀλλά ὄχι ἄπ' τό πατητήρι του.

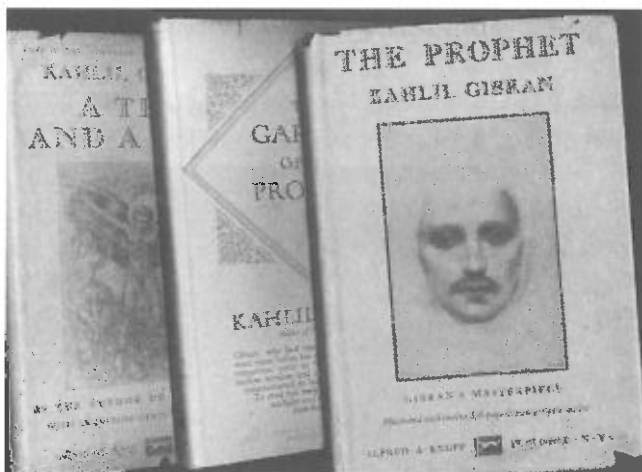
Τό ἔθνος νά λυπάστε πού δέν ὑψώνει τή φωνή παρά μονάχα
στήν πομπή τῆς κηδείας.

Ποῦ δέν συμφιλιώνεται παρά μονάχα μέσ τα ἐρείπιά του
ποῦ δέν ἐπαναστατεῖ παρά μονάχα σάν βρεθεῖ ὁ λαιμός τοῦ
ἀνάμεσα στό σπαθί καί τήν πέτρα.

Τό ἔθνος νά λυπάστε πού ἔχει ἄλεποῦ γιά πολιτικό, ἀπατεώνα
γιά φιλόσοφο, μπαλώματα καί ἀπομιμήσεις εἶναι ἡ τέχνη του.

Τό ἔθνος νά λυπάστε πού ἔχει σοφούς ἀπό χρόνια βουβαμέ-
νους».

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ Γ.ΜΑΣΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΣΤΡΑΠΟΒΟΛΑ ΓΗ

Γράφει ὁ Ἡλίας Δ. Παπακωνσταντίνου ἀπὸ τῆ Δεσφίνα

Χαράζοντας ἥλιους στό βλέμμα
καί ξεκινημένος ἀπ' τὰ σκοτάδια
δρασκελοῦσα πάνω ἀπό ρημαγμένες αὐγές
ζωσμένος πάντα μέ τό γαλάζιο σου ἀνάστημα
γάτζωσα τό μέλλον, πορφυρή ἀγάπη κι ἀκριβῇ γύμνια
στήν ἄκρη τοῦ θαλασσί.
Ὅπου γεννᾷς ἀμέτρητα νέα βήματα
μέ χοῦφτες σκέψεων ἀπ' τό παρελθόν
καί γεφυρωμένες πλάτες στό μέλλον.
Ἡ τροχιά δέν ἀποζητᾷ τήν εὐθεία πλέον
μέ κίνηση τῆς γῆς, ἄροτρο ξεκινᾷς
ἀπό τό σταμναγκάθι τῆς χρυσῆς νήσου
στῆς Γκιώνας τήν ὀρθοπλαγιά ξεδιψᾷ
ὁ νοῦς τῆς ἀμφικτυονίας σου.
Στό διάσπαρτο διαμαντένιο φῶς
τοῦ ἀνοίγματος τοῦ αἰγαίου, πνοή
καί κολῶνες ἐλληνιστικῆς περιόδου
καί σιτάρι στά μπράτσα...
Ἐκεῖ ψηλά στό ἀκτινωτό ἔμβλημα
εἶναι τά πυρωμένα νεῦρα πού κρατοῦν
τή σάρκα πάνω ἀπό τό ἄστρο τῆς πράσινης σκέψης.
Καί σέ μιᾷ Ὀλύμπια ἔνωση μέ ἄνοσό το χρῶμα τοῦ ὀνοματός σου
Ἑλλάδα θά φτεροκοπήσεις
πάνω ἀπό τά βλέφαρα τοῦ θαύματός σου.
Στενή ἡ τροχιά τῆς γῆς μπρός τή δική σου!

Η ΕΤΥΜΗΓΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗ*

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Γράφει ὁ Εὐθύμιος Χάρ. Ταλάντης¹

Ἡ φινετσάτη κυρία μέ τό ροδαλό -ἀπ' τό ρούζ- μάγουλο, τό μπουκλωτό κορακί μαλλί καί τή διεισδυτική ματιά, τράβηξε μ' ἀργές κινήσεις τό μαγικό χαρτάκι ἀπ' τήν κληρωτίδα. Τό ξεδίπλωσε μέ ἀκόμα πιό βασανιστικό ρυθμό, ἐντείνοντας τήν ἀγωνία ὅλων κι ἐκφώνησε μέ σταθερή φωνή τό ὄνομά του πού 'ταν γραμμένο πάνω σ' αὐτό.

Στήν αἴθουσα τά περισσότερα κεφάλια γύρισαν ἀπότομα πρὸς τό μέρος του. Σηκώθηκε μέ δυσκολία ἀπ' τή θέση του, σάν ἀρσιβαρίστας πού τοῦ 'βαλαν νά δοκιμάσει περισσότερα κιλά. Τά πόδια ἔτρεμαν ἀπ' τό βάρος τοῦ σώματος. Τό φορτίο στούς ὤμους βαρύνει ἀσκήνωτο. Δέν ἦταν σίγουρος ἂν θά τ' ἄντεχε! Ὡστόσο ὅμως, ἦταν ὑποχρεωμένος νά τό δοκιμάσει.

Ξαφνικά μιά ἀκαταμάχητη δύναμη ἀναπήδησε ἀπ' τά σώθηκά του. Μιά βαθιά ἐσωτερικιά ἀνάταση, πού ἦρθε ἀπροσδόκητα τήν τελευταία στιγμή νά τόν λυτρώσει ἀπ' τήν ἀβεβαιότητα.

Ἦταν σένια ντυμένος -“κάθ' ὑπόδειξιν” βέβαια- μέ κουστούμι καί γραβάτα, ὅπως ἀκριβῶς ἄρμοζε στήν περίσταση κι αὐτό προσέδιδε κύρος καί κάπως μεγαλοπρέπεια στό παρουσιαστικό του. Ὁρθωσε ὁλόισια τό κορμί του καί κοίταξε ὅλους τους παράγοντες μ' αὐτοπεποίθηση κι ἀποφασιστικότητα στά μάτια.

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου κοίταξε τόν συνήγορο ὑπεράσπισης κι ἀφοῦ δέν ὑπῆρξε καμιά ἀντίδραση, μ' ἓνα νεῦμα τοῦ χεριοῦ τοῦ τοῦ 'κάμε νόημα ν' ἀνέβει στήν ἔδρα.

1 Συγγραφέας-Λογοτέχνης, Μέλος τῆς Ἑνώσης Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν, Μέλος τῆς Ἑνώσης Συντακτῶν Μή Ἡμερησίων Ἐντύπων, Μέλος τῆς Ἑνώσης Συντακτῶν Ἡμερησίου & Περιοδικοῦ Συνδικαλιστικοῦ Τύπου, Μέλος τοῦ Ὁμίλου γιά τή διάδοση τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν.

* Τό Διήγημα «Ἡ Ετυμηγορία τοῦ Κριτῆ» ἀπέσπασε διακρίσεις σέ πανελλήνιους διαγωνισμούς πού διοργάνωσαν λογοτεχνικά σωματεία γιά τό ἔτος 2010 α) Τρίτο Βραβεῖο τοῦ Λογοτεχνικοῦ Συλλόγου «Βιβλιόφιλοι Ἑδεσσας» β) Πρῶτος Ἑπαινος (4ο Βραβεῖο) τῆς «Πνευματικῆς καί Ὀλυμπιακῆς Στέγης Δημητρίου Βιλέλα τοῦ Δήμου Βέροιας».

Μέ σταθερό βῆμα ἀπόλυτης σιγουριᾶς, κατευθύνθηκε κι ἔκατσε στά ἔδρανα τῶν δικαστῶν τοῦ Μικτοῦ Ὁρκωτοῦ Κακουργιοδικεῖο Ἀμφισσας.

Ὁφείλω νά ὁμολογήσω, πῶς, ἀπ' τήν ἡμέρα πού ὁ ἐντεταλμένος ἐνστολος ἀστυνομικός του ἐπέδωσε, μ' ὅλους τους τύπους τῆς γραφειοκρατικῆς διαδικασίας, τό συστημένο ἔγγραφο κλήσης, ἀναμικτα συναισθήματα, δέους, ὑπευθυνότητος ἀκόμα κι ἀνασφάλειας, τόν εἶχαν κατακυριεύσει. «Δέν εἶναι δυνατόν...» εἶπε μέσα του, «Ἐμένα!... ἀπό ποῦ κι ὡς ποῦ;». Ἀλλά καί πάλι σκέφτηκε, «γιατί ὄχι!.. Εἶμαι ἐνεργός πολίτης αὐτῆς τῆς χώρας κι ἐπιβάλετε ἡ οὐσιαστική συμμετοχή μου στίς ὅποιες διαδικασίες ὀρίζουν οἱ Νόμοι καί τά ψηφίσματα τοῦ Κράτους. Ἀλῶστε αὐτό ἐπιτάσσουν οἱ δημοκρατικοί θεσμοί κι εἶμαι ὑποχρεωμένος νά τοῦς σεβαστῶ!».

Βέβαια, ἡ ἀλήθεια ἦταν, πῶς ἡ διατύπωση τοῦ ἐγγράφου, ἦταν παραπάνω ἀπό σαφές καί δέν ἄφηνε πολλά περιθώρια γιά τή μή συμμόρφωση ἀπό μέρος του, στίς ἀπαιτήσεις τῆς κλήσεως, «καλεῖστε ὅπως ἐμφανισθεῖτε ὡς ἔνορκος, ἐνώπιόν του Μικτοῦ Ὁρκωτοῦ Δικαστηρίου Ἀμφισσας, δημόσια συνεδριάζοντας στό ἀκροατήριό του κατά τίς διαδικασίες τοῦ Α' 12ημέρου τοῦ μηνός Μαΐου, ἦτοι τήν 6ῃ ἡμέρα Τετάρτη καί ὥρα 09:00 κατά τήν ὁποία θά ἐκδικαστεῖ ὑπόθεση κακουργήματος. Σέ περίπτωση μή ἐμφανίσεώς σας θά ὑποστεῖτε τίς νόμιμες συνέπειες.... κλπ»

Γιά πρώτη ἴσως φορά, ἡ ἀπόλυτη ἐπίγνωση τῆς βαρύτητας μιᾶς συμμετοχῆς σέ κακουργιοδικεῖο καί μάλιστα ἀπ' τή θέση τοῦ ἔνορκου δικαστῆ, τοῦ ἀνατροφοδοτοῦσε τήν αἴσθηση τῆς μέγιστης εὐθύνης, γιά τήν οὐσία στίς λεπτές ἀποχρώσεις πού ἀπορρέουν ἀπ' τήν ἀνάληψη ἀσκήσης ἐξουσίας ζωῆς ἢ θανάτου ἐπὶ ἄλλου ἀνθρώπου. Ἀσχετα ἂν στή χώρα μᾶς ἔχει πρό πολλοῦ ἀνασταλεῖ ἡ θανατική ποινή.

Ὅσο κι ἂν στήν καθημερινότητά του πλανιόταν ἡ διάθεση γιά σχολιασμό, κριτική, ἢ καί κατάχριση τῶν πράξεων, ἢ τῶν παραλήψεων τῶν συνανθρώπων του, ἡ συνειδητοποίηση ὅτι κι ἀπ' τή δικιά του ἐτυμηγορία θά κρινόταν ἅμεσα ἡ ὑπόθεση τῆς ζωῆς ἑνός ἀνθρώπου, τόν ἔβαζε σέ διαδικασία αὐστηρῆς αὐτοκριτικῆς.

Κριτής γιά τίς πράξεις τῶν ἄλλων!... Ἦταν ἄραγε ἄξιος γιά νά κρίνει; Ὅχι πῶς ἦταν μειωμένης ἀντίληψης, ἀλλά νά, ἐκεῖνο το: «ἐν ᾧ γάρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καί ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν» στό κατά Ματθαῖον, τοῦ βαζε ψηλά τόν πήχη τῆς κριτικῆς του ἀποψης.

Ἡ κρίση εἶναι δῶρο Θεοῦ, γιὰ νά ἔχει ὁ ἄνθρωπος τήν ἱκανότη-
τα νά ἐρμηνεύει τά γεγονότα, νά ἐμβαθύνει καί νά ἐκφέρει γνώμη
κι ἀποψη γιά τήν ὀρθότητα ἐνεργειῶν ἢ παραλήψεων τῶν ἄλλων,
χωρίς νά παρεκκλίνει στήν κατάκριση, πολύ δέ περισσότερο στήν
ἐξουθένωση τοῦ συνανθρώπου.

Ἡ ἀπονομή δικαιοσύνης μέ τήν παραδειγματική τιμωρία, εἶναι
σοβαρή ὑπόθεση πού δέν πρέπει σέ καμία περίπτωση νά ἱκανοποι-
εῖ μονομερῶς τό περί δικαίου αἴσθημα, μόνο καί μόνο γιὰ νά κατα-
πραῦνει πάθη ἀντεκδίκησης, ἀλλά πρωτίστως νά βάζει φραγμούς
σέ ἀχαλίνωτες συμπεριφορές καί πράξεις. Σέ μιά συντεταγμένη
κοινωνία προτάσσεται ἐπιτακτικά ἡ ἀναγκαιότητα τῆς θέσπισης
κανόνων καί νόμων πού νά ρυθμίζουν τήν ἀρμονική συμβίωση, κι
ἀπορρέει ἀπ' τή βούληση τῆς πολιτείας στό νά διασφαλίσει τήν
ἐννομη τάξη μεταξύ των μελλῶν πού τήν ἀπαρτίζουν. «Ἡ ἐλευθε-
ρία τοῦ καθενός μας, πρέπει νά σταματᾷ ἐκεῖ πού ἀρχίζει ἡ ἐλευ-
θερία τοῦ ἄλλου, διαφορετικά εἴμαστε πρωτόγονοι κι ἄς διατεινό-
μαστε ὡς λελογισμένα ὄντα» ἰσχυρίζόταν στίς συζητήσεις μέ τούς
φίλους του.

Οἱ ὑποθέσεις πού δικάζουν τά μικτά ὀρκωτά κακουργιοδικεῖα,
δέν εἶναι γνωστές ἐκ τῶν προτέρων στούς ἐνόρκους. Οἱ ἔνορκοι
καλοῦνται νά ἐκφέρουν γνώμη ἀπ' αὐτά πού θά ἀκουστοῦν κατά τή
διάρκεια τῆς ἀκροαματικῆς διαδικασίας. Ἔτσι δέν εἶχε ἰδέα γιά τό
τί ὑπόθεση ἐπρόκειτο νά δικάσει τό δικαστήριον, στό ὁποῖο καλού-
ταν νά παρουσιαστεῖ ὡς ἔνορκος.

Στίς συζητήσεις πού εἶχε μέ τή γυναῖκα του, σχετικά μέ τή βα-
ρύτητα καί τήν εὐθύνη τῆς ἀποψης τοῦ ἐνόρκου, ἄν καί ξεκινούσαν
ἀπό διαφορετική ἀφετηρία, στήν πορεία, μέ τή ζύμωση τῶν συζη-
τήσεων, τό "δογματικό" συμπέρασμα, «καλύτερα νά ἀθωωθεῖ ἕνας
ἐνοχος, παρά νά δικαστεῖ ἕνας ἀθῶος», ὅταν ὑπάρχει ἔστω καί ἡ
παραμικρή ἀμφιβολία, τούς ἔβρισκε καί τούς δύο σύμφωνους.

Τήν ἐπίμαχη ἡμέρα, φρόντισε νά παρουσιαστεῖ στό δικαστήριον
γραβατωμένος, ὅπως ἀπαιτοῦσε τό πρωτόκολλο, ἢ γιὰ νά ἤμαστε
πιό ἀκριβεῖς, ὅπως ἀπαιτοῦσε ὁ συγκεκριμένος πρόεδρος τοῦ δι-
καστηρίου, ὁ ὁποῖος προφανῶς ἤθελε νά διαφυλάξει τή σοβαρότη-
τα, ἢ τή σοβαροφάνεια τοῦ δικαστηρίου του.

Ἀκριβῶς στήν προκαθορισμένη ὥρα, οἱ τακτικοί δικαστές, ὁ
εἰσαγγελέας καί ἡ γραμματέας τοῦ δικαστηρίου ἐμφανίστηκαν
στήν ἔδρα. Ἡσυχία ἐπικράτησε παντοῦ στήν αἴθουσα. Σέ λίγο ὁ

πρόεδρος, ἓνας κομφοντυμένος εὐπαρουσίαστος μεσήλικας, κήρυξε τὴν ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τοῦ δικαστηρίου καὶ ξεκίνησε ἡ διαδικασία.

Ἀρχικὰ ἐκφώνησε μεγαλοφώνως τὰ στοιχεῖα τοῦ κατηγορουμένου.

Ἀπὸ τ' ὄνομα κατάλαβε ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ ἄτομο ἄλλοδαπῆς καταγωγῆς. Ἐνας λιπόσαρκος φτωχοντυμένος ἀνθρωπάκος πού καθόταν ἀνάμεσά σε δύο ἑνστολους ἀστυνομικούς σηκώθηκε ὀρθιος.

Ὁ πρόεδρος ρώτησε ἂν γνώριζε ἑλληνικὰ κι ἂν εἶχε δικηγόρο. Ὁ κατηγορούμενος δήλωσε πὼς γνώριζε τὴ γλῶσσα, ἀλλὰ δὲν εἶχε δικηγόρο. Τό δικαστήριό μέ συνοπτικές διαδικασίες διόρισε ἓναν ἀπ' τοὺς παριστάμενους δικηγόρους, ὡς συνήγορο τοῦ κατηγορουμένου. Στὴ συνέχεια ὁ πρόεδρος ἀπάγγειλε τίς κατηγορίες, οἱ ὁποῖες ἦταν: ἀπόπειρα βιασμοῦ, καθὼς καί, παράνομη εἴσοδο καὶ παραμονὴ στὴ χώρα.

Ἡ καρδιά τοῦ αὖξανε ἐπικίνδυνά τους ρυθμικούς παλινδρομικοὺς της χτύπους, κατὰ τὴ διάρκειά πού ἡ γραμματέας στήν ἔδρα, ξεκινούσε τὴ διαδικασία κλήρωσης τῶν ἐνόρκων. Εἶχε μιά ἐλπίδα νά μὴν κληρωθεῖ στήν ἔδρα, ἡ ὁποία ἐξανεμίστηκε γρήγορα σάν τὴν πρωινὴ δροσοσταλιά, ὅταν ἡ γραμματέας διάβασε φωναχτὰ τ' ὄνομά του.

Σέ λίγο ἡ σύνθεση τοῦ ἑπταμελοῦς μικτοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου διαμορφωνόταν ὡς ἐξῆς: Ὁ πρόεδρος καὶ δύο νεαρές δικαστίνες, ἀπ' τὴν πλευρά τῶν τακτικῶν δικαστῶν. Τρεῖς γυναικεῖες ὑπάρξεις κι ἡ δικιά του παρουσία ἀπ' τὴν πλευρά τῶν ἐνόρκων.

Οἱ ἑνορκοὶ, δώσανε τὸν ἐπιβαλλόμενο ὄρκο, πὼς θά ἀποφανθοῦμε ἀμερόληπτα καὶ χωρὶς προκατάληψη, σύμφωνα μέ τὰ χρηστά ἥθη, περὶ τῶν πράξεων τοῦ κατηγορουμένου. Ὅλοι μαζί τακτικοὶ καὶ ἑνορκοὶ -μάλιστα μέ πλειοψηφία τῶν ἐνόρκων- θ' ἀποφαίνονταν πρωτόδικα ἐπὶ τῶν ἀδικοπραξιῶν τοῦ κατηγορουμένου, σέ βαθμὸ κακουργήματος.

Ἡ πλοκὴ τῆς ὑπόθεσης π' ἀναφυόταν μέσα ἀπ' τὴν ἀκροαματικὴ διαδικασία, εἶχε τὸ χαρακτήρα μᾶλλον ἀτυχοῦς ἐπεισοδίου.

Ὁ κατηγορούμενος, ἄλβανικῆς καταγωγῆς. Παντρεμένος καὶ πατέρας ἐνός παιδιοῦ, εἶχε εἰσέλθει παράνομα στὴ χώρα μας. Μετὰ ἀπὸ πολλές περιπλανήσεις, βρέθηκε νά ἐργάζεται σέ παραθεριστικὸ κέντρο, σέ παραλία κάπου στὸν Μαλιακὸ Κόλπο.

Στὸ ἴδιο κέντρο παραθέριζε ἐπίσης ἄλλοδαπὴ μεστωμένη δεσποινίδα, ἀπὸ χώρα τῆς βόρειας Εὐρώπης, ἡ ὁποία γνωρίστηκε μέ τὸν κατηγορούμενο. Ἦταν ὁ σερβιτόρος πού τῆς σέρβιρε καθημερινά -γιὰ τὸ διάστημα τῶν λίγων ἡμερῶν πού βρέθηκε ἐκεῖ-, τὸν καφέ της στὴν παραλία.

Κάποια μέρα -σύμφωνα πάντα μέ τήν μηνυτήρια ἀναφορά τῆς ἀλλοδαπῇ δεσποινίδας- ὁ κατηγορούμενος εἰσέβαλε στό δωμάτιό της, τήν ὥρα πού αὐτή ἦταν μέ τό μαγιό καί προσπάθησε νά τή βιάσει. Αὐτή ἀντιστάθηκε! Ἔβαλε τίς φωνές καί ὁ κατηγορούμενος τράπηκε σέ φυγή. Ἡ ἀστυνομία ἐπιλήφθηκε τοῦ ἐπεισοδίου. Κατατέθηκε μήνυση. Συνελήφθη ὁ δράστης ὁ ὁποῖος καί προφυλακίστηκε, μέ τίς κατηγορίες, ἀπόπειρας βιασμοῦ, παράνομης εἰσόδου καί παραμονῆς στή χώρα μας.

Τό πόσο στενή ἦταν ἡ γνωριμία τοῦ κατηγορούμενου μέ τήν μηνύτρια, πρίν τό ἐπεισόδιο κι ἀπό ποῦ ἀντλήσε αὐτός τό θάρρος ἢ τό θράσος ὥστε νά ἐπιδιώξει στενότερες ἐπαφές, αὐτό δέν κατέστη δυνατό νά ἀποδειχθεῖ, ἀφοῦ ἡ μηνύτρια δέν παραβρισκόταν στήν ἐκδίκαση τῆς ὑπόθεσής της. Ἡ ὅλη ἀκροαματική διαδικασία, στηριζόταν ἀποκλειστικά στήν ἔγγραφη μηνυτήρια ἀναφορά, πού εἶχε καταθέσει τό ὑποψήφιο θύμα τήν ἡμέρα τοῦ συμβάντος καί στίς μαρτυρίες τῶν ἀστυνομικῶν πού ἐπιλήφθηκαν τοῦ ἐπεισοδίου.

Εἶχε σχεδόν ὀλοκληρωθεῖ ἡ ἀκροαματική διαδικασία, ὅταν ὁ κύριος πρόεδρος πρότεινε ἡμίωρη διακοπή γιά ξεκούραση, λόγω ὅτι εἶχε περάσει ἀρκετή ὥρα ἀπ' τήν ἑναρξη τοῦ δικαστηρίου.

Λίγα λεπτά ἀργότερα τό θέλγητρο τῆς Θέμιδος πλημμυρισμένο μέ τ' ἀρώματα τῶν ἐνόρκων γυναικῶν, π' ἀντανακλοῦσαν μεθυστικό καθωσπρεπισμό, ἔτοιμο νά ἀποδώσει δικαιοσύνη, κατέκλυζε τό χῶρο τοῦ πολυτελοῦς γραφείου τοῦ προέδρου. Οἱ δερματόντιτες πολυθρόνες τοῦ σαλονιοῦ βόλεψαν τούς περισσότερους, ἐνῶ ἐπιστρατεύτηκαν дуό ἀκόμη ἀπό διπλανό χῶρο γιά τούς ὑπόλοιπους.

Ὁ πρόεδρος καθισμένος πίσω ἀπ' τό σκαλιστό ξύλινο -σέ στύλ ροκοκό- γραφεῖο πῆρε τό λόγο γιά μιά πρώτη διερευνητική συζήτηση μεταξὺ τους.

— Λοιπόν ἀγαπητοί μου, ὅπως ἀντιληφθήκατε ἐδῶ συζητᾶμε μιά ὑπόθεση ἡ ὁποία βασικά παραπέμφθηκε μέ τό ἄρθρο τοῦ ποινικοῦ κώδικα ὡς ἀπόπειρας βιασμοῦ. Ἐχετε τήν ἐντύπωση πῶς θά ἔπρεπε νά τή δικάσουμε μέ τό ἄρθρο τοῦ ποινικοῦ κώδικα τό ὁποῖο προβλέπει τήν προσβολή τῆς γενετήσιας ἀξιοπρέπειας;

— Δέν νομίζω κύριε πρόεδρε! Ἡ ὑπόθεση πρέπει νά δικαστεῖ ὅπως πραγματικά εἶναι, ὡς ἀπόπειρα βιασμοῦ, βιάστηκε νά τοποθετηθεῖ ἡ μία ἀπό τίς дуό κομφοντυμένες νεαρές τακτικές δικαστίνες.

— Παρακαλῶ κύριε πρόεδρε, μπορείτε νά γίνετε πιό σαφής, σέ σχέση μέ τήν τοποθέτησή σας, εἶπε, μή γνωρίζοντας τά δικονομικά.

— Δηλαδή ἐξηγήστε μᾶς τί ἀκριβῶς διαφορά ἔχει τό ἓνα μέ τό ἄλλο, ἀπ' αὐτά πού εἶπατε, συμπλήρωσε μιά ἀπ' τίς ἐνόρκους, ὑπάλληλος σέ δημόσια ὑπηρεσία.

— Μάλιστα!.. ἀπάντησε ὁ πρόεδρος καί συνέχισε, στήν πρώτη περίπτωση, δηλαδή, ἂν δεχτοῦμε ὅτι ὑπῆρξε ἀπόπειρα βιασμοῦ, ἡ πράξη θεωρεῖται κακούργημα καί ἡ ποινή πού πρέπει νά ἐπιβληθεῖ, εἶναι ἕως δέκα χρόνια κάθειρξη. Στή δεύτερη περίπτωση, δηλαδή τῆς προσβολῆς τῆς γενετήσιας ἀξιοπρέπειας, ἡ πράξη δέ θεωρεῖται κακούργημα καί ἡ προβλεπόμενη ποινή εἶναι ἕως δύο χρόνια φυλάκιση. Σ' αὐτή τήν περίπτωση οὐσιαστικά ὁ κατηγορούμενος, γι' αὐτή τοῦ τήν πράξη, ἔχει σχεδόν ἐκτίσει τήν ποινή, ἀφοῦ εἶναι δεκαῆξι μῆνες προφυλακισμένος. Ἀπομένει μόνο οἱ ὑπόλοιπες πράξεις περί παράνομης εἰσόδου καί παραμονῆς στή χώρα μᾶς κλπ

Ἡ τακτική δικαστίνα ἐπέμενε στήν ἀπόπειρα βιασμοῦ. Ἰσχυριζότανε πῶς ἡ περίπτωση προσβολῆς τῆς γενετήσιας ἀξιοπρέπειας, ἔχει ἐφαρμογή σέ ἐκούσια προκλητική ἐπαφή ἐντός ἐσωτερικοῦ χώρου καί πῶς στήν περίπτωση πού δικάζανε δέ συνέτρεχε λόγος γιά κάτι τέτοιο, ἀντίθετα ἐπέμενε πῶς ὑπῆρχε προμελετημένη ἀπόπειρα βιασμοῦ.

— Τό σχετικό ἄρθρο στό ὁποῖο ἀναφερθήκατε κ. πρόεδρε, προβλέπει τά ἑξῆς: «Ὅποιος μέ ἀσελγεῖς χειρονομίες ἢ προτάσεις πού ἀφοροῦν ἀσελγεῖς πράξεις προσβάλλει βάνανυσα τήν ἀξιοπρέπεια ἄλλου στό πεδίο τῆς γενετήσιας ζωῆς του, τιμωρεῖται μέ φυλάκιση μέχρι ἑνός ἔτους, ἢ χρηματική ποινή» στήν περίπτωσή μας δέν συντρέχει κάτι τέτοιο..., συμπλήρωσε ἡ μελετηρή δικαστίνα.

Προβληματίστηκε κάμποσο ἀπ' αὐτά πού ἄκουγε ἀπ' τούς τακτικούς δικαστές. Γι' αὐτό εἶχε τήν ἐντύπωση, πῶς ἀπ' τή στιγμή πού δέν εἶχε συντελεστεῖ τό ἀδίκημα, ἐπίσης τό γεγονός πῶς ὁ κατηγορούμενος τράπηκε σέ φυγή ἀπό τήν ἀντίδραση τῆς μηνύτριας, πράγμα πού δήλωνε ἀβεβαιότητα στίς προθέσεις του κι ἀναποφασιστικότητα στήν ἀσκήση βίας, καθῶς καί τό γεγονός ὅτι βρισκόταν ἤδη δεκαῆξι μῆνες στό φρέσκο -κατά δήλωση τοῦ προέδρου- θεωρήσε πῶς θά ἦταν ἴσως ὑπερβολή νά παραπεμφθεῖ ὡς κακούργημα καί ἐξοντωτική τήν ἐφαρμογή μιᾶς ἀνώτατης ποινῆς.

Ἐκεῖνη ἡ λέξη "κάθειρξη" τόν τρώμαζε κυριολεκτικά. Ἄν καί γινώριζε τή σημασία τοῦ ὅρου, ὡστόσο, τό σύμπλεγμα τῶν λέξεων "κάθειρξη, καθαίρεση, καρατόμηση" τοῦ ἀνατροφοδοτοῦσαν εἰκόνας ἀπό κατάδικους πού τούς ὀδηγοῦσαν στό θάνατο. Ὅπως ἐκεῖνους πού τούς περνοῦσαν τή θηλιά στό λαιμό καί τό σῶμα ἔπεφτε

στό κενό, καθώς ἄνοιγε ἡ καταπακτή κάτω ἀπ' τὰ πόδια τους, κι ἀκουγόταν ὁ χαρακτηριστικός γδοῦπος τοῦ κορμιοῦ, τὴν ὥρα πού αὐτό τερμάτιζε στό τέντωμα τοῦ σχοινιοῦ. Ἡ τοὺς ἄλλους, αὐτοὺς πού τοὺς κολλοῦσαν τό κεφάλι στήν καρμανιόλα κι ἀκουγόταν ὁ ἀνατριχιαστικός τσιριχτός ἦχος τῆς βαριᾶς λεπίδας, καθώς ἔπεφτε ἀπό ψηλά, λίγο πρὶν ἀποκόψει τὴν κεφαλή ἀπ' τό σῶμα. Ἡ σέ πιό πρόσφατες πρακτικές, μέ αὐτοὺς πού ἔστηναν στό ἐκτελεστικό ἀπόσπασμα κι ἄκουγες τό κροτάλισμα τῶν ὄπλων, ἐνῶ ταυτόχρο-νά το κορμί ἐκτινασσόταν τρυπημένο ἀπ' τίς σφαῖρες. Ὅσο γιά τό κῶναιο, αὐτό ὑπέθετε πῶς ἦταν ξεχασμένο ἀπ' τὴν ἐποχὴ τοῦ Σωκράτη. Ἡ ἠλεκτρικὴ καρέκλα καί τό σταύρωμα, δέν εἶχαν ποτέ ἐφαρμογὴ στὴ χώρα μας, ἦταν πρακτικές ἄλλων λαῶν. Ὅχι πῶς μ' αὐτές τίς πρακτικές ἡ τελευτὴ γινόταν πιό ἀνώδυνα, ἀντίθετα εἶχε τὴ γνώμη πῶς ὅλες οἱ πρακτικές ἦταν ἐξίσου βάρβαρες. Μᾶλλον ἐπρόκειτο γιά θέμα κουλτούρας τῶν λαῶν!

Ἔτσι λοιπόν ἦταν ἐπιφυλακτικός ὡς πρὸς τὴν ἐξάντληση τῆς αὐστηρότητας τοῦ νόμου. Συνέχισε τίς παρεμβάσεις τοῦ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συζήτησης, μέ σκοπὸ νὰ καταδείξει πῶς δέν ἔπρεπε νὰ δικάσουν τὴν ὑπόθεση ὡς κακούργημα καί νὰ δώσουν μιὰ εὐκαιρία σ' αὐτόν τόν ἄνθρωπο, νὰ σταθμίσει ἐνδεχομένως τό ὅποιο σφάλμα του. Ἐξάλλου εἶχε ἤδη τιμωρηθεῖ μέ δεκαεξάμηνη παραμονή στὶς φυλακές, ὅπου παρὰ τό βαρύγδουπο τίτλο τους, ὡς σωφρονιστικά καταστήματα, ἀπεῖχαν πολὺ ἀκόμα στό νὰ παρέχουν σωφρονισμό.

Ἡ πιθανότητα ἀλλαγῆς τοῦ κατηγορητηρίου ἀπὸ κακούργημα σέ πλημμέλημα, ἐνδεχομένως νὰ εἶχε ἀρνητικές ἐντυπώσεις στοὺς δικαστικούς κύκλους, διαφορετικά δέν ἐξηγούταν ἡ ἐπιμονὴ τῆς τακτικῆς δικαστίνας, ἡ ὁποία εἶχε σχεδόν ἐκτραχυνθεῖ, γιατί βλέποντας τόν νὰ διαφωνεῖ βάλθηκε νὰ ἐπιστρατεύσει μὴ σύννομες πρακτικές.

— Ἀπὸ πληροφορίες πού ἔχω, ὁ κατηγορούμενος εἶναι ὑπότροπος στήν ἴδια ἀδικοπραξία, κατὰ τὴ διάρκεια κάποιας ἄδειας πού πῆρε ἀπ' τίς φυλακές, εἶπε ἡ δικαστίνα, ἔτσι ἀόριστα, χωρὶς περι-σπασμό.

Ἀπὸ τὴν ἐμπειρία πού εἶχε, γνώριζε πῶς ἄδεια ἀπ' τίς φυλακές λαμβάνουν οἱ κατάδικοι πού ἔχουν ἐκτίσει τό μεγαλύτερο μέρος τῆς ποινῆς τους κι ὅχι οἱ προφυλακιστέοι. Ἦταν ὀλοφάνερο! Μέ τὴν πληροφορία πού τοὺς ἔδινε ἡ δικαστίνα, βαυκαλιζε τοὺς ἐνόρκους, γιά νὰ ἐπηρεάσει τὴν ἐτυμηγορία τους, ὥστε νὰ μὴν καταρρεύσει τό κατηγορητήριο. Πρὸς στιγμὴ πέρασε ἀπ' τό μυαλό του, κάτι πού

ἄκουγε ἀπ' τῆ συχωρεμένη τῇ γιαγιά τοῦ «Ἄμα σέ τυλίξουν σέ μιὰ κόλα χαρτί, θά βρεθεῖς μπερδεμένος κι ἄντε νά ξεμπλέξεις».

Γύρισε πρὸς τὸ μέρος τῆς νεαρῆς δικαστίνας.

— Ἀγαπητή μου, ἐδῶ δὲν ἤρθαμε σέ κάποιο ἀπ' αὐτά τὰ τηλεοπτικά talk show, ὅπως τὰ λένε, γιὰ νά ποῦμε τὸ κοντό, ἢ τὸ μακρύ μας, ἢ ὅτι ἄλλο πρεσβεύει ὁ καθένας μας. Ἐδῶ καλούμαστε νά ἐκφέρουμε γνώμη κι ἀποψη γιὰ ἓνα συγκεκριμένο γεγονὸς καὶ μὲ τὴν τοποθέτησή μας νά ἀπονείμουμε δικαιοσύνη γιὰ τίς πράξεις ἑνὸς ἀνθρώπου. Λυποῦμαι πολὺ πού ἡ συζήτησή μας δὲν ἔχει τὸ ἀνάλογο ἐπίπεδο, τῆς εἶπε μὲ σοβαρὸ ὕφος.

Αὐτὴ τὸν κοίταξε ἐπιτιμητικά.

— Ἐάν ἦταν ἡ γυναῖκά σας ἢ ἡ κόρη σας, στὴ θέση τοῦ θύματος, θά τὰ λέγατε αὐτά ἀγαπητέ κύριε;... τ' ἀντέτεινε μὲ σοκαριστικὴ εὐθύτητα.

Πρὸς στιγμὴ ἡ δικαστίνα ἔκλεψε τίς ἐντυπώσεις κι ὁμολογημένος τὸν προβλημάτισε κάμποσο στὴν πιθανότητα μιᾶς λαθεμένης ἀπὸ μέρος τοῦ ἐκτίμησης. Ἄν ἤθελε πραγματικά νά δικαιώσει τίς πεποιθήσεις του, ἔπρεπε νά ὑπερβεῖ τίς ὅποιες πιθανές ἀδυναμίες, ὥστε νά μὴ χαθεῖ στὰ δαιδαλώδη σοκάκια τῶν διλημμάτων, ἀλλὰ οὔτε νά διαλέξει τὴν εὐκολὴ λεωφόρο τῆς ἀνευθυνότητας. Ἡ οὐσία ἦταν νά διατηρήσει πάση θυσίᾳ τὴν αὐτοκυριαρχία του, δίχως νά πνιγεῖ στὰ ὅποια συναισθήματα ἐνέσκηπταν ὡς καθαρὴ ἀντίφαση τῆς στιγμῆς, ἀμφισβητώντας τὸν ἴδιο τοῦ ἐαυτοῦ.

Ὁ πρόεδρος ἔκαμε μιὰ κίνηση μὲ τὸ δεξιὸ χέρι, σημάδι πὼς ἐπιθυμοῦσε νά καταλαγιάσει κάπως ἡ συζήτηση, πού εἶχε ἀρχίσει νά διεξάγεται σέ ἔντονο ὕφος.

Ἡ παρέμβαση τοῦ κυρίου προέδρου ἡρέμησε κάπως τὴν ἀτμόσφαιρα, ἀφοῦ συνέστησε σ' ὅλους νά προσεγγίσουνε τὴν ὑπόθεση μὲ βάση αὐτά πού ἀκούστηκαν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀκροαματικῆς διαδικασίας.

Μιὰ ἀπ' τίς κυρίες ἐνόρκους, πού καθόταν πλησίον του, ἔσκυψε πρὸς τὸ μέρος του. «Ἐλα καλὲ πὼς κάνεις ἔτσι, ἓνας κῶλο-Ἄλβανός εἶναι, χῶστωνα μέσα νά τελειώνουμε!» τοῦ εἶπε ψιθυριστά.

Οἱ λέξεις βούιζαν στ' αὐτί του σάν πυροβολισμοὶ ἐκτέλεσης σέ μουντό φθινοπωρινὸ σκηνικὸ βικτωριανῆς ἐποχῆς. Ρίγος διαπέρασε τὸ κορμί του σάν ν' ἄκουσε μοιρολόι ἑνὸς προαποφασισμένου μὲ σύννομες διαδικασίες θανάτου. Μὲ τὴν ἐν λόγω κυρία δὲν εἶχε ἰδιαιτέρες γνωριμίες. Περισσότερες γνωριμίες εἶχε ἡ γυναῖκά του, πού

τ' ἔλεγαν κάθε φορᾶ πού βρισκόντανε στό κομμωτήριο. Ἔτσι ὅτι γνώριζε γι' αὐτή, ἦταν μέσω κάποιων συζητήσεων -σέ στυλ κουτσομπολιοῦ- π' εἶχε μέ τή γυναίκα του.

Γύρισε πρὸς τό μέρος της. Τήν κοίταξε συμπαθητικά.

— Ὡραῖο το χωρατό σᾶς Μαντάμ!.. τῆς εἶπε χαμογελώντας εὐγενικά.

Στήν οὐσία ὁμως, ἀνατρίχιασε. Ὅχι γιατί διακατεχόταν ἀπό ἀμοραλιστικές τάσεις κι ἤθελε νά ἀπαλλάξει κάποιον ἀπό μιὰ τέτοια κατηγορία ἠθικῆς φύσεως. Ἀντίθετα μάλιστα, εἶχε σταθερά τήν πεποίθηση πὼς ἡ ἔννοια τῆς ἠθικῆς, ἔχει διαχρονική ἀξία γιά κάθε τόπο καί κάθε λαό.

Τό γεγονός ὁμως ὃ, τι πλανιόταν ἡ ἔντονη διάθεση νά ἐπιβληθεῖ μιὰ ἐξοντωτική ποινή, γιά ἀπόπειρα ἐνός πιθανοῦ ἀδικήματος, καί τό γεγονός πὼς ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος εἶχε ἤδη δεκαῆξι μῆνες φυλάκη, ἔβαζε σέ δοκιμασία τὰ δικά του πιστεύω, ὡς πρὸς τήν ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης. Τόν ἔφερνε πρὸ τῶν δικῶν τοῦ εὐθυνῶν. Πίστευε ἀκράδαντα πὼς ἡ ἀπονομή δικαιοσύνης εἶναι μιὰ σοβαρή ὑπόθεση πού ἔπρεπε νά παίρνεται ἀμερόληπτα κι ἀνεπηρέαστα. Τό ὃ, τι καί οἱ «Κρίνοντες Κρίνονται» κι ἴσως κάποια μέρα θά κλιθοῦμε νά δώσουμε λόγο γιά ἀποφάσεις πού πήραμε κι ἐπηρεάζουν τή ζωὴ τῶν ἄλλων, τόν καθιστοῦσε ἰσχυρό στό νά ἀπαιτεῖ νά γνωρίζει ὅλες τίς παραμέτρους πού ἐνδεχομένως συνέβαλλαν στό νά πάρει ὀρθή ἀπόφαση. Ἡ δυσαρμονία κι ἡ ἀμετροπέπεια λόγων καί ἔργων, ἐκθέτει ἀνεπανόρθωτα τόν ἄνθρωπο καί καταρρακώνει τήν προσωπικότητά του στὰ μάτια τοῦ εὐρύτερα γνωστοῦ κοινωνικοῦ του περιγύρου. Πὼς θά ἔπαιρνε λοιπόν μιὰ ἀπόφαση, ἔτσι "ἐλαφρά τήν καρδιά" ἐπειδὴ ἀπλά ὁ κατηγορούμενος ἦταν ἄλλοδαπός.

Ὁ κύριος πρόεδρος, ὁμολογουμένως, κατέβαλε ἰδιαίτερη προσπάθεια νά ἰσορροπήσει τίς ἀντεγκλήσεις στό θέατρο τοῦ παραλόγου, ὅπου ὁ καθένας τούς ἔπαιζε τό δικό του ρόλο. Ὅχι δέ φορούσανε περοῦκες σέ στυλ Λουδοβίκου δεκάτου τετάρτου, οὔτε γουνάκια στούς ὤμους! Αὐτά μᾶλλον ἀποτελοῦσαν ἀτραξιόν σ' ἄλλη κομπανία.

— Θά ἀκούσουμε καί τίς προτάσεις τοῦ κυρίου Εἰσαγγελέα καί θά ἐπανέλθουμε στό ζήτημα, εἶπε στό τέλος γιά νά ἐκτονωθεῖ κάπως ἡ κατάσταση, ὅσο γιά τό δεύτερο μέρος τῆς κατηγορίας ἡ νομοθεσία προβλέπει δύο μῆνες φυλάκιση καί ἄμεση ἀπέλαση. Δέν πιστεύω νά ἔχετε ἀντίθετη ἀποψη;... συμπλήρωσε ὁ πρόεδρος μέ νόημα.

Ὡς πρὸς τό σκέλος αὐτό κανεῖς τους δέν εἶχε διαφορετική τοποθέτηση.

Ἦταν τότε κοντά πού εἶχαν «ανοίξει» τά σύνορα καί εἶχαν εἰσβάλει ἀρχετοί λαθρομετανάστες ἀνεξέλεγκτα στή χώρα. Καί ἡ κοινωνική ἀποψη γιά τούς ἄλλοδαπούς, ὅπου μέ τή συμπεριφορά ὀρισμένων ἀπ' αὐτούς, δέν ἦταν ἡ καλύτερη καί εἶχε συμβάλει στή δημιουργία ἐνός κλίματος φοβίας καί ἀποστροφῆς γιά τούς ξένους.

Τό γεγονός αὐτό δέν ἐπηρέαζε τή θέση του, ὡς πρός πρῶτο σκέλος τοῦ κατηγορητηρίου. Ὡστόσο, ἡ ἀνοχή στή ἀθρόα ἐπέλαση λαθρομεταναστῶν τόν εὗρισκε κάθετα ἀντίθετο. Τό φαινόμενο αὐτό ἱκανοποιοῦσε ἐν μέρει, μόνον αὐτούς πού ἤθελαν νά διατηρήσουν σέ χαμηλά ἐπίπεδα τήν παροχή τῆς ἐργατοτεχνικῆς κι ἀγροτικῆς ἀμοιβῆς στή χώρα.

Ἡ ἀποψή του ἦταν πῶς τά ἐργασιακά κενά ὅπου αὐτά ὑπῆρχαν, μπορούσαν νά καλυφθοῦν μέ ἐλεγχόμενη εἰσροή οἰκονομικῶν μεταναστῶν κι ὅχι μ' αὐτό τό μπάχαλο πού ἔζησε ἡ χώρα μᾶς τά τελευταῖα χρόνια.

Δέν κατασταλάξανε κάπου, ἀφοῦ ἔπρεπε νά ὁλοκληρωθεῖ ἡ διαδικασία καί νά ἀκουστοῦν οἱ θέσεις τοῦ εἰσαγγελέα.

Στό διάδρομο τῶν ἐσωτερικῶν χώρων τοῦ δικαστικοῦ μεγάρου, στό πίσω μέρος τῆς αἵθουσας ἐκδίκασης τῶν ὑποθέσεων, ὁ εἰσαγγελέας, ἕνας εὖσωμος κύριος γύρω στά πενήντα πέντε, βημάτιζε ἀργά πέρα δώθε, περιμένοντας τούς δικαστές, ὥστε νά ξαναμποῦνε ὅλοι μαζί στήν ἔδρα.

Καθώς πλησίαζε κοντά τόν ἄκουσε νά μονολογεῖ, τάχατες ἀδιαφορα, ὥστε νά ἀκουστεῖ μοναχά ἀπό αὐτόν «Δέ ξέρουν νά κάνουν τή δουλειά τους, τρία-ἕνα σύνθεση καί μετά φταίει ὁ εἰσαγγελέας πού εἶναι ὑποχρεωμένος νά κάνει τή δικιά του! Γίνονται αὐτά σε τέτοιες δίκες;» Ἀργότερα κατάλαβε πῶς ἀναφερόταν στή σύνθεση τῶν ἐνόρκων καί στήν ἀδιαφορία τοῦ διορισμένου δικηγόρου νά ἐξαίρεσει κάποιες ἀπ' τίς γυναικεῖες παρουσίες.

Στήν αἵθουσα τοῦ δικαστηρίου ἡ διαδικασία συνεχίστηκε κανονικά -ἀπό τό σημεῖο πού 'χε σταματήσει-, μ' ὅλους τους τύπους καί τή σοβαρότητα πού προέβλεπαν οἱ νόμοι. Ὁ εἰσαγγελέας ἐπέμενε στό κατηγορητήριο γιά ἀπόπειρα βιασμοῦ. Ζήτησε νά κηρυχθεῖ ἐνοχος ὁ κατηγορούμενος καί νά τοῦ ἐπιβληθεῖ ποινή φυλάκισης ἑξὶ χρόνων.

Τό δικαστήριο ἀποσύρθηκε γιά συνεδρίαση, ὥστε νά ἀποφανθεῖ τελικά ἐπὶ τῶν ἀδικοπραξιῶν τοῦ κατηγορούμενου.

Λίγη ὥρα ἀργότερα στήν αἵθουσα τοῦ δικαστηρίου ἀπλώθηκε βαθιά σιωπή. Ὁ κατηγορούμενος σηκώθηκε ὀρθιος. Στό ἀγωνιώδες βλέμμα ἦταν ζωγραφισμένη ἡ ἐλπίδα, ἡ παρηγοριά γιά μιὰ δίκαια

ἀπόφαση. Ἐψαχνε ἐναγωνίως στά μάτια τῶν δικαστῶν νά ἐκμαιεύσει τήν ἀπόφαση, πρίν αὐτή ἐκφωνηθεῖ ἀπό τόν πρόεδρο.

Ὁ πρόεδρος, ἀφοῦ ταχτοποιήσε γιά λίγο τα χαρτιά του, κοίταξε πρὸς τό ἀκροατήριο. Οἱ λέξεις ἐβγαίνουν ἀργόσυρτες ἀπ' τό στόμα κι ἀκούγονταν σάν χοντρές σταγόνες βροχῆς πού ἔπεφταν σέ ἀσάλευτο νερό.

— Τό δικαστήριο ἀφοῦ ἔλαβε ὑπόψιν τοῦ ὅλες τίς παραμέτρους πού ἀναπτύχθηκαν κατὰ τή διάρκεια τῆς ἀκροαματικῆς διαδικασίας καί τίς προτάσεις τοῦ κυρίου εἰσαγγελέα. Ἀποφαίνεται: Γιά τήν πρώτη κατηγορία, κρίνει κατὰ πλειοψηφία ἔξι πρὸς ἓνα, ἔνοχο τόν κατηγορούμενο γιά ἀπόπειρα βιασμοῦ καί ἐπιβάλλει ποινή, ἔξι χρόνων φυλάκιση. Ἐνας ἐκ τῶν ἐνόρκων εἶχε διαφορετική ἄποψη. Γιά τή δεύτερη κατηγορία, ὁμόφωνα ἐπιβάλλει ποινή δύο μηνῶν φυλάκιση καί ἀπέλαση τοῦ κατηγορούμενου μετὰ τό πέρας ἐκτίσεως τῆς ποινῆς του..., εἶπε μέ σταθερή φωνή.

Ὁ κατηγορούμενος, ἓνα ἀνθρώπινο ράκος ἔσκυψε τό κεφάλι. Βυθίστηκε στό σκοτάδι τῶν συλλογισμῶν. Ποιός ξέρεις τί εἰκόνες περνοῦσαν ἀπ' τό μυαλό του καί τί γνώμη σχημάτιζε γιά τήν ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης. Ἀφοῦ κοίταξε γιά λίγο τους δικαστές ἔκατσε ἀμήχανα στό ἐδώλιο.

Τήν ὥρα πού ἐγκατέλειπε τά δικαστικά ἔδρανα γύρισε καί κοίταξε τόν κατηγορούμενο μέ συμπάθεια. Εἶχε τή γνώμη πῶς ἡ ἀνθρώπινη ὑπόσταση δέν μπορεῖ νά εἶναι μιά ἀφηρημένη ἔννοια, γιά ν' ἀντιμετωπίζεται κατὰ τό δοκοῦν, ἀναλόγως τῆς ἐθνολογικῆς ταυτότητος, ἢ τῆς οἰκονομικῆς εὐμάρειας, ἢ τῆς κοινωνικῆς θέσης, πού ἔχει ὁ καθένας. Τά ἴδια μέτρα καί σταθμά ἔπρεπε νά ἰσχύουν γιά ὅλους.

Λίγο ἀργότερα στό γραφεῖο τοῦ προέδρου, τήν ὥρα πού ὑπογραφε τά σχετικά ἔγγραφα μέ τήν ἀπόφαση τῆς δίκης, ὁ πρόεδρος τοῦ εἶπε μέ συγκαταβατικό ὄφρος.

— Μήν ἔχεις τύψεις ἀγαπητέ μου, κάναμε ὅλοι σωστά το καθήκον μας. Ὁ κατηγορούμενος θά προσφύγει στό ἐφετεῖο. Ἐκεῖ θά λάβουν ὑπόψιν τους καί τή δικιά σου θέση καί θά τοῦ μετριάσουν τήν ποινή.

Ἐφυγε φορτωμένος μ' ἓνα σορό σκέψεις καί προβληματισμούς γιά τό εἶδος ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης τῶν ἀνθρώπων. Ὡστόσο, εἶχε ἡσυχία τήν συνείδησή του πῶς ἔπραξε ἀμερόληπτα κι ἀνεπηρέαστα, χωρίς καμία προκατάληψη, τό καθήκον του!

ΜΠΟΡΟΥΣΑΜΕ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΝΤΟΜΑΛΗΣ

Εἶχα μπλέξει μέ λαχειοπωληδες μέ γκαρσόνια καί μέ δυό φτηνές πόρνες
εἵμασταν μιά συντροφία τραγική ὅταν ἦρθε ἕνας σακάτης πού πουλοῦσε
ρολόγια
μιλούσαμε δυνατά δέν κρύβαμε τίς σκέψεις μας δέ μᾶς πείραζε πού μᾶς
ἄκουγαν
ὅλοι μας γνώριζαν ὅπως γνωρίζει κανεῖς τό δρόμο πού τόν παίρνει καθη-
μερινά
μόνο πού ὁ περιπλανώμενος ρολογάς μιλοῦσε ψιθιριστα ἐνῶ συνήθως φω-
νάζει
μά αὐτά πού ἔλεγε ἦταν πιό κοινά κι ἀπό τίς φωνασκίες του γιά τήν πρα-
μάτεια.
Οἱ πόρνες εἶχαν σοβαρό ὕφος αὐτό τό ὕφος τό σοβαρό πού μπορεῖ ναχοῦν
τά
κοινόχρηστα πράγματα,
καί τά γκαρσόνια τήν ἐκτίμηση τούς ἀπολαβαίνοντας τίς ἄκουγαν προσε-
χτικά
ἐνῶ ἐγώ σάν ἕνας παρείσακτος πού δέν ἔχει πρόσωπο τό ἴδιο τους ἔκανε
ἄν μιλοῦσα ἢ ἄν δέν μιλοῦσα, προσεχα τούς λαχειοπωληδες πού ἦταν
ἀδιάφοροι
κράτωντας ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια στά χεριά πού δέν μπορούσε ναναι
δικά τους.
Θέλω ν' ἀποτυπώσω ἕνα συναίσθημα πού βγαίνει συνήθως μέσα ἀπό ἕνα
ἐντελῶς
ἄδαιο γέλιο
θέλω νά σκιαγραφήσω μιά ρεκλάμα πού δέν τήν προσέχουν
θέλω νά ἐκφράσω μιά μελαγχολία πού κάνεις δέν τῆς ἔχει δώσει σημασία.
Ἐάν τά καταφέρω μέ τό ρυθμό νά μοῦ τό πεῖτε, μά ἡ φωνή τοῦ ρολογά
σάν ἕνα ρολόγι πού πάει νά σταματήσει, πάει νά σταματήσει
καί οἱ πόρνες, τά γκαρσόνια, οἱ λαχειοπωληδες κι ἐγώ
ἀψηφούσαμε ὅλα τα πεπρωμένα.

ΞΕΦΥΛΛΙΣΜΑ ΠΑΛΙΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ (ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

ΩΡΑ, 4.12.1881 – Μᾶς γραφουσιν ἐξ Ἀμφισσης, ὅτι ὁ κ. Εὐθύμιος Κεχαγιάς ἀπηύθυνε πρὸς τέ τοὺς δημάρχους Παρνασσίδος καὶ πρὸς προσωπικοὺς αὐτῶν φίλους τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν.

«Φίλε Κύριε

Διὰ πολλοὺς λόγους καὶ ἰδίως τῆς ἡλικίας μου, ἠναγκασθὲν ν' ἀπόσχω τῆς πολιτικῆς πάλης.

Ἀπομακρυνόμενος δέ ταύτης, θεωρῶ καθήκον μου νὰ ἐκφράσω δι' ἡμῶν εἰς τοὺς συνδημοτάς σᾶς τὴν εὐγνωμοσυνὴν μοῦ διὰ τ' ἀγαθὰ αὐτῶν αἰσθήματα, ἅτινα θεωρῶ ὡς τὴν μεγαλυτέραν ἀμοιβὴν τῶν κοπῶν, οὓς κατέβαλαν κατὰ τό μακρὸν πολιτικόν μου στάδιον.

Ὡς γνωρίζετε, εἰς τοὺς προκείμενας βουλευτικὰς ἐκλογὰς θὰ ἐκτεθῇ ὡς ὑποψήφιος καὶ ὁ ἀνεψιός μου Εὐστάθιος Κεχαγιάς, υἱὸς τοῦ κ. Ἡλίου καὶ ἐγγονός τοῦ μακαρίτου θείου μου Ἀναγνωστοῦ Κεχαγιά, μετερχόμενος εὐδόκιμῶς τό δικηγορικόν ἐπάγγελμα ἐν Σύρῳ. Τοῦτον συνιστῶ εἰς τὴν ἀγαπὴν σας, οὐ μόνον ὡς στενὸν συγγενὴ μου, ἀλλὰ καὶ ὡς δυνάμενον ν' ἀντιπροσωπεύσει εἰς τὴν βουλὴν τὴν ἐπαρχίαν μας.

Κρίνω ἀναγκαῖον νὰ φέρω εἰς γνῶσιν σας ὅτι ἀπέσχον ὀλοτελῶς νὰ ἐκφράσω γνώμην εἰς τινὰ συνδυασμὸν νὰ ταχθῇ, διότι, ὡς γνωρίζετε, ἀμφότεροι οἱ ἀντίπαλοι συνδυασμοὶ συγκροτοῦνται ἐκ προσώπων, ἅτινα ἐκτιμῶ καὶ ἀγαπῶ.

Δέω πιστεύω νὰ τοῦ ἀρνηθῇτε τὴν συνδρομὴν σας καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ μέ λυπήσετε μεγάλως.

Παρακαλῶ νὰ γνωστοποιήσετε ταῦτα εἰς συνδημότας σᾶς ἀδιακρίτως.

Σᾶς ἀσπάζομαι ἀπὸ καρδίας
ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΕΧΑΓΙΑΣ»

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν
Ἀντώνης Βενέτης

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1912-1913

Τοῦ Γ. Αναγνώστου

Βρισκόμαστε στό νομό Φθιωτιδοφωκίδας στήν Ἀμφισσα στά 1912.

Μιά μικρή πόλη μέ 5.700 περίπου κατοίκους, ἔδρα τοῦ Δήμου Ἀμφισσέων, σ' αὐτόν ἀνήκουν ἀκόμα ἡ Ἰτεά, ὁ Ἄγ. Γεώργιος, ἡ Σεγδίτσα, τό Σεργούνι καί τό Σερνικάκι.

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μέ τίς ἐλιές, τό δέρμα, τά κουδούνια, τή σχοινοποιΐα.

Ὅμως τά τύμπανα τοῦ πολέμου ἔχουν ἀρχίσει νά χτυποῦν.

Ἡ Βαλκανική συμμαχία ἐτοιμάζεται νά χαράξει τά νέα σύνορα στά Βαλκάνια ὅπως ἐπισημαίνει ὁ τοπικός τύπος «Ἀμφισσα» τοῦ κ. Μελισσάρη.

«Ἐμπρός! Ἀπό τό ἓνα ἄκρο τῆς μεθορίου ὡς τό ἄλλο αὐτή ἡ λέξις τρέχει σάν μυστική λαμπάς τῆς Ἀναστάσεως... Ὅλοι τή σκέπτονται. Τήν εἶπεν ὁ Βασιλεὺς, τήν εἶπεν ἡ Κυβέρνησις, τήν εἶπον οἱ ἀρχηγοί τοῦ στρατοῦ καί τοῦ στόλου, τή λέγει ὁ στρατιώτης καί ὁ ναύτης. Αἱ μητέρες πρὶν κλάψουν διὰ τά παιδιὰ τῶν προφέρουν ἀπό τά βάθη τῆς ψυχῆς τήν λέξιν αὐτή... Δέν εἴμεθα μόνοι. Ὅρκος μᾶς δένει μέ τρεῖς λαούς, ὄρκος Χριστιανικός, ὄρκος ἀδελφικός... Ἐμπρός! Κάθε πολεμιστὴς δέν εἶναι πλέον Ἕλλην, Βούλγαρος, Σέρβος, Μαυροβούνιος, ἀλλὰ στρατιώτης τῆς μεγάλης Βαλκανικῆς ἐποποιΐας».

Μέσα σ' αὐτό τό κλίμα, γίνονται προτάσεις καί γιὰ τήν ἐνίσχυση τοῦ στρατοῦ μας σέ πολεμικό ὕλικό.

«Γνωστός ἀξιωματικός συμπολίτης μᾶς συνιστᾷ ἐκ Λαμίας εἰς ἐνταύθα ἔμπορον ὅπως φροντίσει διὰ τόν ἀπό κοινοῦ ἔρανον ὥστε νά ἀγορασθεῖ ἓνα ἀεροπλάνο...

Ἡ ἀξία τοῦ ἀεροπλάνου εἶναι 22 χιλιάδας ... Ἐκεῖνο ὅμως τό ὁποῖο μᾶς ηὐχαρίστησε καί μᾶς κατενθουσίασε εἶναι ὅπου εἶδαμεν ὡς ἀεροπόρον νεαρόν καί συμπαθὲν συμπολίτην μας... ἐάν ὁ Θεός τό φέρει καί διευθύνει τό ἀεροπλάνο μέ τό ὄνομα Ἀμφισσα ἡ χαρά μας θά εἶναι μεγαλύτερη...».

Κάποιοι θυμοῦνται τίς προβλέψεις τῆς διεθνοῦς Πυθίας ἐκ Παρισίων καὶ Δέ Τέμπ.

«Ἀνωτάτη λογική θά εἶναι ἡ ἰσχὺς καὶ τὰ πυροβόλα. Τά πάντα προαναγγέλουν ὅτι δέν θά ἀποφύγωμεν τήν τύχην τοῦ πολέμου Ἀλλά μᾶλλον εἰς τό τέλος τοῦ 1912 ἢ εἰς τήν ἀρχήν, ὅπωςδῆποτε ὅμως εἰς τό 1913 ὅλα θά ἔχουν τελειώσει...».

Νύκτα 18 Σεπτεμβρίου τοῦ 1912 θά γίνηι ἡ ἀναχώρηση τῶν ἐφέδρων ἀπό τήν Ἀμφισσα.

«Κάθ' ὅλην τήν νύκταν ἅπαντες σχεδόν οἱ συμπολίτες μᾶς ἔμειναν ἄγρυπνοι. Ἀπό τήν πρώτην μεταμεσονύκτιαν ὥραν οἱ ἐφεδροὶ ἤρχισαν νά ἀναχωροῦν καθ' ὁμάδες τραγουδῶντες διάφορα ἥρωικά καὶ κλέφτικα τραγούδια, μέ ἐνθουσιασμό καὶ ζωηρότητα διά Βράλλον καὶ ἐκεῖθεν διά Λαμίαν.

Εἰς τήν πρώτην γέφυραν διά Λαμίαν εἶχον συναχθεῖ σχεδόν ὅλοι οἱ συμπολίτες μας.

Ἀμαξαι, σοῦσαι, κάρρα καὶ λοιπά ζῶα μετέφεραν αὐτούς. Οἱ περισσότεροὶ ἀναχώρησαν πεζοί ἐλλείψῃ μεταφορικῶν μέσων...

Ἐβλεπες τίς συγκινητικούς χαιρετισμούς, χειραψίας, φιλήματα, ξεκαπελλώματα, σινιάλα... ἡ μικρὴ Ἀμφισσα δέν εὐρίσκει καταλλήλους λέξεις διά νά ἐπαινέσει τόν ἐνθουσιασμό καὶ τήν ἐπιθυμίαν τῶν ἐφέδρων μᾶς μεθ' ἧν ὑπεδέχθησαν τήν ἐπιστράτευσιν...».

Ὅμως ἡ ἀναχώρηση τῶν ἐπιστράτων δημιουργεῖ οἰκονομικά προβλήματα στίς οἰκογένειάς τους.

«Οἱ ἐφεδροὶ ἀνεχώρησαν διά νά ὑπερασπιστοῦν τήν τιμὴν καὶ τήν ἐλευθερίαν, μεταξὺ ὅμως τῶν ἀναχωρησάντων ὑπάρχουν καὶ πτωχοὶ καὶ ἐνδεεῖς, οἱ ὅποιοι ἀναχωρήσαντες ἐκτάκτως δέν ἄφησαν οὔτε μίαν ζυμωσιᾶν ἄλευρα εἰς τὰς πολυμελεῖς οἰκογένειάς τους...».

Στό κύριο ἄρθρο τῆς ἐφημερίδας ἐπισημαίνεται ἡ ἀναγκαιότητα δημιουργίας ἐπιτροπῆς γιά τήν ἐνίσχυση τῶν οἰκογενειῶν.

«Καθῆκον ἔχουν οἱ ἐξέχοντες καὶ οἱ πλούσιοι νά σχηματίσουν μίαν σοβαρὰν καὶ ἐπιβλητικὴν ἐπιτροπὴν, ὅπως τοῦτο ἐγένετο καὶ εἰς ἄλλας πόλεις, διότι εἶναι τό μεγαλύτερο κακούργημα καὶ τό ἀπαισιώτερον φαινόμενον οἱ μέν ἄνδρες νά πολεμοῦν διά τήν τιμὴν τῆς πατρίδος μας καὶ νά ὑποφέρουν καὶ νά ταλαιπωροῦνται διά τήν τιμὴν καὶ τήν περιουσίαν ἡμῶν, αἱ δὲ οἰκογένειές τους νά ψωφοῦν ἀπό τήν πείναν καὶ νά εὐρίσκονται εἰς ἐσχάτην ἀπελπισίαν».

Οἱ ἐκκλησίαι τοῦ τύπου βρίσκουν ἀνταπόκριση ἔτσι στίς 11 Ὀκτωβρίου 1912 θά μοιραστοῦν τά πρῶτα βοηθήματα.

«Ἡ ἐπιτροπή ἐπὶ τῶν βοηθημάτων εἰσέπραξε περί τὰς 2.000 δραχμᾶς, προχθές δέ διένειμε τὰς πρώτας βοήθειας...».

Ὅμως καὶ διάφορες συντεχνίες συνεισφέρουν στὸν κοινὸ ἀγώνα.

«Εἰς πράξιν ἐπαινετὴ προέβη τό σωματεῖον ὑποδηματοποιῶν, τιμῶσα ἀληθῶς τὰ μέλη αὐτοῦ καὶ δίδουσα παραπέρα καλὸ παράδειγμα, παμφηφί παρεχώρησαν ὅλα τα χρήματα τοῦ ταμείου ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστράτων».

Παράλληλα ξεκινάει μιὰ προσπάθεια ἐξόρμησης γιὰ τὴν συγκέντρωση χρημάτων καὶ τροφίμων γιὰ τό στράτευμα.

«Οἱ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Ἕλληνες πρόσφεραν ὅτι ἕκαστος εἰς χρήμα ἢ εἶδος ἡδύνατο πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ στρατοῦ μας...καὶ μόνον ἡ πόλη μᾶς ὑστέρησε, εὐτυχῶς τὴν ἔλλειψιν ταύτην, ἔρχεται νὰ συμπληρώσει σήμερον ἐπιτροπή, ἡ ὁποία περιελθοῦσα τὴν ἀγορὰν κατήρτησε κατάλογον εἰσφορῶν βρωσίμων ἐλαιῶν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν τοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, ἀνάλογος πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ προσφορά εἰς χρήματα....μέχρι τοῦδε ἀρκούμεθα νὰ μεμφώμεθα ἐν τοῖς καφενείοις τὴν ἀδιαφορίαν, ἐάν δὲν ἔχεις ἐλαίας ἔχεις χρήματα καὶ τὰ χρήματα γίνονται ἐλιές καὶ δὲν πιστεύομεν ὅτι θὰ εὔρεθῃ κανεὶς νὰ μὴν προσφέρει, ὅταν ἡ προσφορά σκοπὸν ἔχει νὰ ἀνακουφίσῃ ἐκείνους οἵτινες ἐπὶ τεσσάρων καὶ πλεόν μηνῶν, θυσιάζουν τὴν ζωὴ τῶν διὰ τὴν Πατρίδα...».

Στό μεταξύ ἡ νικηφόρα πορεία τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ δημιουργεῖ ρίγη ἐνθουσιασμοῦ.

«Μετά μεγάλης συγκινήσεως περιμένουν τὰ τηλεγραφήματα καὶ τὰς Ἀθηναίικᾶς ἐφημερίδας οἱ συμπολίτες μᾶς διὰ νὰ μάθουν τὰς ἐκβάσεις τῶν δεδομένων εἰς τό τουρκικόν ἔδαφος μαχῶν, μετά τὴν ἀνάγνωση τῶν ὁποίων ὁ ἐνθουσιασμός εἶναι τόσον μέγας ὥστε δὲν περιγράφεται.

Καὶ δικαίως ἐνθουσιαζόμεσθε διότι κάθε πολίτης ἐνδιαφέρεται διὰ τό ἔθνος του καὶ πολὺ περισσότερο ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι εἴμεθα ἀσυνήθιστοι εἰς νίκας».

Βέβαια κάποιοι πού ἔμειναν πίσω, δὲν χάνουν εὐκαιρίαν νὰ σχεδιάζουν χάρτες νὰ ὀνειρεύονται πολέμους νὰ ἐκμεταλλεύονται τὴν ἔλλειψιν ἐπικοινωνίας δημιουργώντας τετελεσμένα.

«Οἱ ἐναπομείναντες ἐλάχιστοι θαμῶνες τῶν καφενείων, ἀσχολοῦνται ἀπὸ πρωίας μέχρι ἐσπέρας μὲ πολεμικᾶς συζητήσεις καὶ μὲ κατὰστρωσιν πολεμικῶν σχεδίων, ἐναγωνίως περιμένοντας τὴν ἐσπέραν τὰς Ἀθηναίικᾶς ἐφημερίδας....ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ ἐπιτήδιοι φαρσέρηδες οἱ ὁποῖοι μεταδίδουν λίαν τεχνηέντως διαφόρους

ψευδεῖς πολεμικᾶς εἰδήσεις...εὐτυχῶς ἀπό προχθές ἐμετριάσθη τό κακόν διότι μερικοί ἐπιστήμονες ἔλαβον τήν εὐγενῆ καλοσύνη καί εἰσέπραξαν ἐράνους καί ἀπέστειλαν αὐτοὺς εἰς τό τηλεγραφικόν Ἀθηναϊκόν Πρακτορεῖον τό ὁποῖο μᾶς τηλεγραφεῖ τὰς κυριωτέρας πολεμικᾶς εἰδήσεις... καί ὅλα αὐτά τὰ παθαίνομεν διότι εἴμεθα ἀποκλεισμένοι ἀπό κάθε νεωτέραν συγκοινωνίαν...καί ἐπειδὴ ὁ λόγος περί συγκοινωνιῶν, ἀνακαινίζομεν εἰς περίστασιν ἀκατάλληλὸν το ζήτημα τῆς διακλαδώσεως τοῦ σιδηροδρόμου...».

Στά πεδία τῶν μαχῶν οἱ συμπολίτες μᾶς δίνουν τή δική τους μάχη μέ τραυματίες καί νεκρούς.

«Εἰς τόν τραυματισθέντα συμπολίτην μᾶς κ. Δ. Σταματόπουλον εὐχόμεθα ταχείαν ἀνάρρωσιν.

Εἰς τήν μάχην τοῦ Μπιζανίου ἐπεσεν ἡρωικῶς ὁ ἐκ Δεσφίνης Γεωρ. Ἀνδ. Ἀλεξίου

Ἐπίσης εἰς τὰς αὐτὰς μάχας ἐτραυματίσθη ὁ εὐζωνος συμπολίτης μᾶς Γεωρ. Η. Κλέτζαρος».

Στήν πόλιν ἡ ζωὴ ἀκολουθεῖ τοὺς δικoὺς της ρυθμούς, προκαλῶντας κάποιες φορές.

«Παρακαλοῦνται αἱ κυρίαι καί δεσποινίδες τῆς πόλεώς μας νά μὴν περιφέρονται ἐν στολή καί μέ τὰ πλατύγυρα καπέλλα τῶν διότι τό ἔθνος εὐρίσκεται εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν καί εἰς περίστασιν πολὺ κρίσιμον».

Κι ἐνῶ ὁ στρατός προχωρᾷ νικηφόρα, στίς ἀρχές Αὐγούστου τοῦ 1913 ὁ Βενιζέλος θά ὑπογράψει τή συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου μέ τὰ νέα σύνορά της Ἑλλάδος πού φθάνουν ὡς τό Νέστο ἐνῶ περιλαμβάνουν καί τὰ νησιά τοῦ Ἀνατολικοῦ Αἰγαίου καί τήν Κρήτη.

Λίγο νωρίτερα, στίς 28 Ἰουλίου τοῦ 1913 στήν ἱερὰ Μητρόπολη τῆς Ἀμφισσας, ὁ Γεώργιος Μπούρας, Διευθυντής τῆς δημοτικῆς σχολῆς ἀρρένων, θά ἐκφωνήσῃ λόγο σέ μνημόσυνο πού ἔγινε γιά τοὺς ἥρωες τῶν Βαλκανικῶν πολέμων.

«Δέν ἐζήτησα τήν συγκατάθεσιν τῶν οἰκογενειῶν διὰ νά χαιρέτισω τό κενοτάφιο τῶν ἡρώων τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος.....

Ἀπλῶς ἐσκέφθην θ' ἀνέλθω ἐνταύθα νά ἐξωτερικεύσω πῶς τὰ καταπλημμυροῦντα πάντων ἡμῶν τήν καρδίαν αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καί θαυμασμοῦ πρὸς τοὺς πεσόντας.

Ὅταν ἐλευθέρως καί μέ δικαιολογημένην πλέον ὑπερηφάνειαν βαδίζει παραλλήλως πρὸς τοὺς λοιπούς του πολιτισμοῦ χώρας ἤδη μεγάλη καί ἐκτεταμένη ἡμῶν πατρίς, ὅταν ἠνωμένος πλέον ὁ Ἕλλη-

νισμός καί ἐλεύθερος ἀναπτύξει τάς ἔμφυτους ἐκπολιτιστικᾶς τοῦ ἀρετᾶς, τότε ὁ κόσμος ὅλος τῆς Ἀνατολῆς θά εὐλογεῖ τό αἷμα τῶν ἡρώων τῆς Δοϊράνης, τοῦ Κιλκίς, τοῦ Λαχανά, τῆς Κρέσνας, τῆς Τζουμαγιᾶς...τότε θά ἐννοεῖ ὅτι οἱ ἄνδρες τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ὡς λέοντες πολεμοῦντες καί ὡς Τιτάνες πίπτοντες, δέν ἐνεπνέοντο ἐξ ἐκδικήσεως πρός τόν ἐχθρόν, ἀλλ' οἱ ἰδέαι, αἵτινες τούς ἐκίνουν πρός τόν θάνατον, ἦσαν πολύ ὑψηλότεραι, ἦσαν οἱ ἀρχαί τοῦ πολιτισμοῦ, αἱ ὑψηλαί ἐξάρσεις θρησκείας, ἦσαν τό δίκαιόν των ἀδίκως σφαζομένων ἀδελφῶν, ἦταν τέλος τά ἰδανικά τῆς συγκεντρώσεως τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος».

Τό τέλος τῶν Βαλκανικῶν πολέμων βρίσκει τήν Ἑλλάδα διπλάσια σέ ἔκταση.

Στή Βουλὴ ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος μιᾶ γιά τά νέα δεδομένα.

«Κύριοί το ἔργον τό ὁποῖον εὐρίσκεται πρό ἡμῶν ἀκόμα εἶναι μέγα...Τό ἔργον τοῦτο μέλλει συντελεσθῇ μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας...Οὐ μόνον ἡ στρατιωτική αὐτῆς σύνταξης, ἀλλά καί ἡ ὅλη ὀργάνωσις καί ἡ ἀνάπτυξις τῶν πόρων αὐτῆς καί ἡ ἀκμή τῶν ἐπιστημῶν καί ἡ ἀκμή τῶν τεχνῶν θέλει ἔλθει νά ἐπιβραβεύσῃ τοὺς πολεμικοὺς ἡμῶν ἀγῶνας, ὅπως τοῦτο πάντοτε παρετηρήθη εἰς πάσαν ἀνάλογον πολιτικήν σταδιοδρομίαν».

Σ' αὐτό τό μέγα ἔργο, καί ἡ μικρὴ Ἀμφισσα εἶχε τή δική της μεγάλη συμβολή.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Γεννήθηκε στήν Ἀμφισσα καί ζεῖ στήν Λαμία. Ὑπηρετήσε σάν δάσκαλος σέ διάφορα σχολεῖα τῆς Ἑλλάδας. Ἔχει ἐκδώσει τίς ποιητικές συλλογές «Τέμπλο μέ δυό εἰκόνες» καί «Σκόρπιες ψηφίδες».

Ἀσχολεῖται μέ τό παιδικό θέατρο, ἀλλά καί μέ ἐκπαιδευτικά προγράμματα γιά μαθητές σέ μουσεῖα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΑΜΦΙΣΣΑ», Ἐκδότης: Θεοχ. Μελισσάρης 1912-13.

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΗΡΩΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟ ΕΦΟΡΟ ΑΜΦΙΣΣΑΣ ΣΠΥΡΟ ΚΑΦΑΝΤΖΑΚΗ

Χρήστος Δημητρέλος

Γιά νά ξετυλίξουμε τό κουβάρι τῆς υπέροχης αὐτῆς ἱστορίας θά χρησιμοποιήσουμε ἀποσπάσματα:

- ἀπό τό ὑπό ἔκδοση βιβλίο τοῦ Γιώργου Κούκιου «Ἀσπρόμαυρες εἰκόνες, φυλακτά...», Γραμμένο στήν Ἀθήνα τήν περίοδο 1990 - 2010. Προσαρμογή γιά τό Ἀφιέρωμα πού ἐτοίμασε ἡ Περιφερειακή Ἐφορεία Προσκόπων Φωκίδας γιά τόν Σπύρο Καφαντζάκη
- ἀπό τό Βιβλίο τοῦ κ. Γεωργίου Κουτσοκλένη γιά τόν Ἀγαθόνικο Καροῦζο,
- ἀπό τό ἡμερολόγιο τοῦ Δρόσου Κραβαρτόγιαννου καί ἀπό μαρτυρίες συγγενῶν μας προσώπων)
- ἀπό τό βιβλίο τῆς Θάλειας Κρητικοῦ: Ἡ ἱστορία τοῦ Μοναστηριοῦ τοῦ Προφήτη Ἡλία
- ἀπό γνωστά μας πρόσωπα

Λίγο πρίν τόν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ὁ Γιάννης Κούκιος εἶχε παντρεύει ἕναν πολύ καλό του φίλο στήν Ἀμφισσα: τόν Σπύρο Καφατζάκη (Καφετζάκης ἢ καί Καφατζάκης). Ὁ Καφαντζάκης κι ὁ Γιάννης Κούκιος στά νιάτα τούς ἦσαν σπουδαῖοι ἀθλητές Ὁ Σπύρος ἦταν ἄλτης στό ἐπί κοντῶ, εἶχε λάβει μέρος ὅπως λέγεται στούς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες, ὁ δέ Γιάννης ἄλτης στό ὕψος καί στό τριπλοῦν εἶχε λάβει μέρος στούς Βαλκανικοὺς.

Ὁ Καφατζάκης ἦταν ἕνα παλληκάρι μέ ἔντονό το αἶσθημα τοῦ χιοῦμορ καί πολύ καλός στήν παρέα του καί τούς φίλους του. Ἦταν γραμματισμένος καί γλωσσομαθής. Στό ἡμερολόγιο τοῦ Δρόσου Κραβαρτόγιαννου ἀναφέρεται ὡς Περιφερειακός Ἐφορος Προσκόπων Φωκίδος, ὁ δέ Γιώργος Κατσιμπρας σέ δικό του ἔγγραφο τόν ἀναφέρει ὡς Ἐπαρχο.

Ὁ Σπύρος Καφατζάκης ἦταν Ἑλληνας Αἰγύπτιος, δηλαδή γεν-

νημένος στήν Αίγυπτο από Έλληνες γονεῖς. Οἱ γονεῖς τοῦ διαφώνησαν μαζί του ἐπειδὴ ἤθελε νά παντρευτεῖ μιὰ κοπέλα πού δέν ἐνέκριναν, κι ἔτσι τό ζευγάρι ἔφυγε ἀπό τήν Αἴγυπτο κι ἤρθε στήν Ἀμφισσα ὅπου καί παντρεύτηκε.

Τήν ἐποχή ἐκείνη ὁ Καφατζάκης ἄρχισε νά ἐργάζεται ὡς ὑπεύθυνος στίς ἀποθήκες Ἀμφισσης, στήν ἐλαιοπαραγωγική ἐπιχείρηση τῶν ἀδελφῶν Κονιάκων. Μέ τόν πόλεμο, τό ἐμπόριο σταμάτησε καί ἡ οἰκονομία τῆς χώρας εἶχε διαλυθεῖ. Στήν Κατοχή, οἱ Ἴταλοί ἐπιστράτευσαν τόν Καφετζάκη, λόγω τῆς γλωσσομάθειάς του, γιά μεταφραστῇ τους. Οἱ ἴδιοι, τόν πέρασαν στρατοδικεῖο καί τόν καταδίκασαν σέ θάνατο διότι εἶχαν ἀποδείξεις πῶς συνεργαζόταν μέ τήν ἀντίσταση. Στίς 20 Φεβρουαρίου τοῦ 1943, τόν ἐκτέλεσαν μαζί μέ τόν Ἀγαθάγγελο Καροῦζο -ἡγούμενο τῆς μονῆς τοῦ Προφήτη Ἡλία. Οἱ ἀντάρτες μπαῖναν-βγαῖναν στό Μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία, γιατί ἦταν σέ ἀπόμερο σημεῖο στό δάσος μακριά ἀπό τίς ἐχθρικές μονάδες.

Ἀπό τοὺς πρώτους μῆνες τῆς κατοχῆς οἱ ἀντιστασιακές ὀργανώσεις βρῆκαν στό Μοναστήρι φίλους, ὑποστηρικτές καί ὁπαδούς μέ πρῶτο τόν Ἡγούμενο Ἀγαθόνικο, πού συνεργάσθηκε ἀνελλιπῶς δραστήρια, παίρνοντας ὅλα τα ἐνδεικνυόμενα συνωμοτικά μέτρα λόγω τῆς θέσης πού κατεῖχε. Ὁ Ἡγούμενος βοήθοῦσε τήν ἀντίσταση μέ τρόφιμα καί πληροφορίες γιά τά μέτρα καί τή δράση τῶν Ἱταλῶν, πού κάθε μέρα γινόταν πιό βίαιη καί ἐπικίνδυνη γιά ὅσους συμμετεῖχαν σέ αὐτές τίς ὀργανώσεις. Τοὺς παραχωροῦσε περίθαλψη καί στέγη πολλές φορές καί παρ' ὅλα τα προβλήματα υγείας πού ἀντιμετώπιζε κείνα τά χρόνια, ἐτοιμαζόταν νά ἐγκαταλείψει τό Μοναστήρι καί νά συμμετάσχει πιό δραστήρια στήν Ἐθνική Ἀντίσταση καί νά ἀφιερῶσει ὅλες του τίς δυνάμεις γιά τήν ἀνάπτυξη τοῦ ἀγῶνα γιά τή λευτεριά τῆς πατρίδας..

Ὁ Ἀγαθόνικος ἤρθε στήν Ἀμφισσα καί ἔμενε στό σπίτι τοῦ ἀδελφοῦ του. Καί ἐξακολούθησε νά ἐπικοινωνεῖ μέ τίς ἀντιστασιακές ὀργανώσεις. Οἱ κινήσεις του καί οἱ ἐπαφές τοῦ παρακολουθοῦνταν ἀπ' τοὺς Ἱταλούς συστηματικά πιά.

Ἡ ἀντίσταση συνέχισε, ὅπως πρῶτα, νά τροφοδοτεῖται ἀπό τό Μοναστήρι. Ἀπ' τό Μοναστήρι διέσχιζαν τόν ἐλαιῶνα, ἔβγαιναν πάνω ἀπ' τό χωριό Σερνικάκι καί Ἀη Γιώργης καί περνοῦσαν στήν Γκιόνα καί ἀντίστροφα. Ἦταν ὁ πιό σύντομος καί σχετικά ἀσφαλῆς διαύλος ἐπικοινωνίας μεταξύ Παρνασσοῦ καί Γκιόνας.

Οἱ Ἴταλοί πληροφορημένοι γιά τίς κινήσεις τους, ἔστελναν συχνά

ἀπόσπασμα νά περιπολεῖ καί νά ἐνεδρεύει στήν τοποθεσία Στενή, κάτω ἀπό τό Μοναστήρι, στήν πλαγιά τοῦ Παρνασσοῦ πάνω ἀπό τόν ἐλαιώνα, μέ σκοπό νά παρεμποδίσουν τό πέρασμα ἀπό τό Μοναστήρι πρὸς τή Γκιόνα. Στίς 17 Φλεβάρη τοῦ 43 τό Ἀρχηγεῖο Παρνασσίδας στή θέση Στενή, κάτω ἀπό τό Μοναστήρι χτύπησε καί συνέτριψε ἰταλικό ἀπόσπασμα. Σχετικά μέ τίς ἀπώλειες πού ὑπέστησαν οἱ Ἴταλοί στή μάχη στή Στενή ἀναφέρονται ἀντικρουόμενα στοιχεῖα.

Ἄλλοι ἀναφέρουν ὅτι: «... ὅλοι οἱ Ἴταλοί ἔπεσαν νεκροί... πλήν ἑνός, πού τραυματισμένος μεταφέρθηκε στή Μονή, γιά περιθαλψῆ ἀπό τοὺς Μοναχοὺς», ἐνῶ ἄλλοι ὅτι: «Οἱ Ἴταλοί αἰφνιδιάστηκαν, τό ἔβαλαν στά πόδια, -ἀφήνοντας ἐκεῖ καί τόν μοναδικό τραυματία τῆς συμπλοκῆς- κι ἔφτασαν στήν Ἀμφισσα τρέχοντας». Οἱ πληροφορίες πού κυκλοφοροῦσαν τότε ἀνάμεσα στόν κόσμο μετά τά γεγονότα ἦταν ὅτι τό ἀπόσπασμα ἐξοντώθηκε παντελῶς καί ὁ μοναδικός ἐπιζήσας ἦταν ἓνας τραυματίας πού περισυνέλεξαν οἱ μοναχοί καί τόν παρέδωσαν στοὺς Ἰταλούς ὅταν αὐτοί ἐπέδραμαν στό Μοναστήρι καί τό ἔκαψαν. Λόγω αὐτοῦ του γεγονότος ἔτσι ἐξηγοῦνται καί τά σκληρά ἀντίποινα τῶν Ἰταλῶν -νά κάψουν τό Μοναστήρι καί νά ἐκτελέσουν τόν Ἡγούμενο Ἀγαθόνικο.

Τὴν ἴδια μέρα οἱ Ἴταλοί συνέλαβαν τόν Ἀγαθόνικο στό σπίτι τοῦ ἀδελφοῦ του ἐνῶ προέβησαν σέ συλλήψεις καί ἄλλων ὑπόπτων πολιτῶν. Τὴν ἐπόμενη μέρα ἰσχυρές δυνάμεις Ἰταλῶν, παίρνοντας μαζί τους τόν Ἡγούμενο ἔφθασαν στό Μοναστήρι, καί μικρὸ ἰταλικὸ ἀπόσπασμα περιμάζεψε τοὺς νεκροὺς Ἰταλούς στρατιῶτες ἐνῶ κατὰ τὴν ἐπιδρομὴ συνελάμβαναν ὅσους συναντοῦσαν στό δρόμο. Κατόπιν ἐπέδραμαν στό Μοναστήρι, τό λεηλάτησαν καί τό ἔκαψαν. Πῆραν ὅ, τι πολύτιμο βρήκανε, ἄδειασαν τὰ κελάρια του. Ἡ λεηλασία καί ἡ φωτιά κατέστρεψαν πολλὰ ἀπὸ τὰ κειμήλια καί τὰ βιβλία πού βρίσκονταν ἐκεῖ. Εὐτυχῶς ἡ βαρβαρότητα τῶν Ἰταλῶν δέν ξέσπασε καί στήν ἐκκλησία καί δέν τὴν κάψανε. Οἱ Ἴταλοί ἐπιστρέφοντας τό βράδυ ἀπὸ τό Μοναστήρι, πῆραν μαζί τους καί τόν κρατούμενο Ἀγαθόνικο, τόν ἔφεραν στήν Ἀμφισσα καί τόν ἔκλεισαν στό παλιό Γιαγτζεῖο Γυμνάσιο σέ ἓνα μικρὸ βοηθητικὸ δωμάτιο πού χρησίμευε ὡς πειθαρχεῖο τοῦ νεοκλασσικοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος. Στό παλιὸ γυμνάσιο ἦταν καταυλισμένα τὰ τμήματα καί ἡ διοίκηση τοῦ ἰταλικοῦ συντάγματος τῆς Ἀμφισσας.

Ἡ ἀπόφαση γιὰ τὴν ἐκτέλεση τοῦ Ἡγούμενου ἔγινε γνωστὴ το Σάββατο τό πρωί, 20 Φλεβάρη 1943. Ἡ εἶδηση διαδόθηκε σέ ὅλη τὴν πόλη. Ὁ κόσμος ἐμβρόντητος καί ἀναστατωμένος περίμενε μέ ἀγω-

νία τὴν τρομερὴ καὶ μαύρη αὐτὴ ὥρα τῆς ἐκτέλεσης τοῦ ἐκλεκτοῦ κληρικοῦ, Ἑγούμενου Ἀγαθόνικου καὶ λαμπροῦ Ἑλληνα πατριώτη.

Ὁ κόσμος δὲν ἀπομακρυνόταν καὶ μὲ ἀγωνία ἀνέμενε μέχρι τὴν τελευταία στιγμή, μήπως καὶ γίνει κάτι νὰ σωθεῖ ὁ Ἑγούμενος. Οἱ Ἴταλοί σέ μιὰ αἰωνόβια ρίζα ἐλιᾶς ἔστησαν τὸν Ἀγαθόνικο σέ ἓνα κάθισμα, τὸν ἔδεσαν πάνω σ' αὐτό, τοῦ σκέπασαν τὰ μάτια μ' ἓνα μαντήλι καὶ παρέταξαν τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα γιὰ νὰ ὀλοκληρώσουν τὸ μακάβριο ἔργο τους. ὁ Ἀγαθόνικος, μὲ πλήρη συνείδηση τοῦ χρέους του πρὸς τὴν Ὀρθοδοξία καὶ τὴν πατρίδα, ἀτάραχος ἀντιμετώπισε τίς τελευταῖες στιγμές τῆς ζωῆς του.

Ὁ Ἀγαθόνικος πρὶν δεχθεῖ τὰ δολοφονικὰ βόλια τοῦ ἀποσπάσματος ἀναφώνησε «Ἡ Ἑλλάς θὰ ζήσει» καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὴ ζωὴ σέ ἡλικία 59 χρονῶν, ἀνάμεσα στοὺς πρῶτους στὸν κατάλογο τῶν ὑψηλὰ ἱστάμενων κληρικῶν πού τὰ στρατεύματα κατοχῆς δολοφόνησαν γιὰ τὴ συμμετοχὴ τους στοὺς ἀγῶνες τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης. Μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἑγούμενου τῆς, τίς φλόγες καὶ τοὺς καπνοὺς, ἡ πυρπολημένη Μονὴ τοῦ Προφήτη Ἡλία Παρνασσοῦ, ὅπως καὶ τὸ 21, ἄναψε γιὰ ἄλλη μιὰ φορά τὴ φλόγα τῆς Ἐθνεγερσίας στὴ Ρούμελη καὶ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ μακάβριο ἔργο τῶν Ἰταλῶν κατακτητῶν δὲν περιορίστηκε στὴν ἐκτέλεση τοῦ Ἑγούμενου. Ἀκολούθησε ἡ ἐκτέλεση τοῦ Σπύρου Καφαντζάκη.

Πρὶν τουφεκιστεῖ ὁ Καφαντζάκης ἀποκάλυψε τίς μικρὲς μεταλλικὲς συμμαχικὲς μαζί μὲ τὴν ἑλληνικὴ σημαία, πού εἶχε στό πέτο του ἀπὸ τὴ μέσα μεριά σταυρωτά. Βροντοφώναξε «Ζήτω ἡ Ἑλλάς, ζήτω οἱ Σύμμαχοι». Στὴ συνέχεια ξαπλώθηκε καταγῆς ἀπὸ τὰ πυρὰ τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος ὁ Σπύρος Καφαντζάκης ξεψύχος. Ἦταν ἓνας γενναῖος ἄντρας. Ἕνας ἥρωας.

Ὁ Γιάννης Παπαϊωάννου πού διετέλεσε γιὰ ἀρκετὰ χρόνια Δικηγόρος Ἀμφισσης στὴν μετέπειτα ζωὴ του), ὁ Χρήστος Παλούκης νέοι τότε 15 χρονῶν καὶ ἐλάχιστοι ἄλλοι Πρόσκοποι ἦταν ἀπὸ τοὺς μάρτυρες αὐτῆς τῆς τραγωδίας.

Ἡ τελευταία μαύρη στιγμή τοῦ δράματος αὐτοῦ, ἦταν ὅταν τύλιξαν οἱ συντοπίτες τὰ σώματα τῶν ἐκτελεσμένων ἀγωνιστῶν μὲ τουλουπάνια καὶ κουβέρτες καὶ τὰ μετέφεραν φορτωμένα μὲ τὰ κάρα στοὺς δικούς τους. Δυστυχία καὶ θλίψη εἶχε κυριεύσει τότε τὸν Μαρτυρικὸ Τόπο μας...

Θὰ ἀναφέρουμε δύο λόγια γιὰ τὴν Προσκοπικὴ Κίνηση ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ὅτι :

Ὁ Σπύρος Καφαντζάκης ἦρθε στήν περιοχή μας λίγο πρίν τόν Β Παγκόσμιο πόλεμο.

Σχεδόν ταυτόχρονα ὁ Προσκοπισμός ξεκινᾷ στή Φωκίδα μέ δειλά βήματα.

Πρώτη πόλη τῆς Φωκίδας ἀναφέρεται τό Γαλαξίδι. Ποντοπόροι τότε οἱ Γαλαξιδιώτες καί κοσμογυρισμένοι δημιουργοῦν τίς πρώτες Προσκοπικές ἐστίες.

Στήν Ἀμφισσα, ὁ Προσκοπισμός ξεκινᾷ τό 1935.

Ἰδρυτικά μέλη τοῦ Προσκοπισμοῦ εἶναι οἱ:

Ἰωάννης Μελισσάρης (καθηγητής Φυσικῆς)

Σπύρος Καφαντζάκης (ιδιωτικός Ὑπάλληλος)

Σοφοκλῆς Σίδερης (καθηγητής Φιλόλογος)

Ἀθανάσιος Πατρῶνος (καθηγητής Φιλόλογος)

Νικόλαος Παπαγεωργίου (καθηγητής Φιλόλογος)

Παναγιώτης Μαυραειδῆς (καθηγητής Γυμναστικῆς)

Θεόδωρος Σταματόπουλος (ἐμπορος)

Ἡλίας Τζαμτζής (ὕπαλληλος Πρόνοιας)

Ἀξίζει νά παρατηρήσουμε ὅτι ὅλοι οἱ ἀνωτέρω διακρίνονταν γιά τό ἦθος καί τήν ἐκπαιδευτική τους κατάρτιση. Τό κύρος καί ἡ ἀξιοπρέπειά τους ἐνδυναμῶσαν τόν Προσκοπισμό.

Πέραν αὐτῶν, σχεδόν ὅλοι οἱ Ἐκπαιδευτικοί Δάσκαλοι καί Καθηγητές σέ ὅλα τα σχολεῖα Δημοτικά καί Γυμνάσια, βλέποντας τήν ὠφελιμότητα τοῦ Προσκοπισμοῦ ἀπό τήν ἐμπειρή ὀπτική γωνία τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ, γίνονται βαθμοφόροι καί ἀναλαμβάνουν ἐνεργό δράση.

Ἰδρύονται 5 πλήρεις ὁμάδες καί σύμφωνα μέ τά δεδομένα τῆς ἐποχῆς χωρίζονται σέ παιδιὰ πού εἶναι μαθητές (ἐσωσχολικές ὁμάδες) καί σέ παιδιὰ πού δέν πηγαίνουν σχολεῖο ἀλλά δουλεύουν (ἐξωσχολικές ὁμάδες) ὥστε νά εἶναι πιο εὐέλικτό το πρόγραμμα δραστηριοτήτων.

Στίς ἐξωσχολικές ὁμάδες καί εἰδικότερα στήν

Πρώτη, ἀρχηγός εἶναι ὁ Σπύρος Καφαντζάκης, στή

Δεύτερη, ἀρχηγός εἶναι ὁ Θεόδωρος Σταματόπουλος καί στή

Τρίτη, ἀρχηγός εἶναι ὁ Νίκος Παπαγεωργίου

Στίς Ἐσωσχολικές ὁμάδες καί εἰδικότερα στήν

Πρώτη, ἀρχηγός εἶναι ὁ Σοφοκλῆς Σίδερης καί στή

Δεύτερη, ἀρχηγός εἶναι ὁ Ἰωάννης Μελισσάρης

Οἱ δραστηριότητες καί τό κόστος ἐνοικίασης τῶν αἰθουσῶν κα-

λύπτουν ἄρωγᾶ μέλη τῆς Τοπικῆς κοινωνίας τῆς Ἀμφισσας πού εἶναι σχεδόν ὅλοι οἱ ἔμποροι ἀλλά καί πολὺς ἄλλος κόσμος.

Ταμίας καί Γραμματέας εἶναι ἀντίστοιχα ὁ Θεόδωρος Σταματόπουλος καί ὁ Σπύρος Καφαντζάκης.

Γίνονται ἐκδρομές καί ἐξορμήσεις
στό Λιδωρίκι, ὅπου το 1937 ἱδρύονται Προσκοπικὲς ὁμάδες,
στήν Ἀράχωβα, δένδροφυτεύσεις, κατασκηνώσεις, ἐκπαιδεύσεις
πού ἀποβλέπουν στή ψυχαγωγία ἀλλά καί στὸν ἐμπλουτισμὸ τῆς
γνώσης τῶν νέων.

Ἐκδρομές ἐπίσης πραγματοποιοῦνται στήν Ἰτέα, στοὺς Δελφούς, καί ἄλλοῦ σε ὅλες αὐτές τίς πρωτόγνωρες γιὰ τὰ δεδομένα
τῆς ἐποχῆς δραστηριότητες ὁ Σπύρος Καφαντζάκης πρωτοστατεῖ
καί μέ τό προσωπικό του παράδειγμα δίνει τό στίγμα τοῦ σωστοῦ
Βαθμοφόρου

Ὁ Προσκοπισμὸς τῆς Ἀμφισσας μέ ἄργά καί σταθερά βήματα
πρωτοπορεῖ στὰ τοπικά δρώμενα μέ

Ἐπιδείξεις στό Γήπεδο τῆς Ἀμφισσας

Ἐκδρομές στή Χαλκίδα

Κατασκηνώσεις στό Γαλαξείδι καί ἄλλοῦ

Στίς ἐκδρομές οἱ Βαθμοφόροι συμμετέχουν μέ τίς οἰκογένειές
τους, ἐνῶ οἱ δραστηριότητες πού ἀναπτύσσονται δίνουν τό παρά-
δειγμα γιὰ δεκαετίες στοὺς κατοπινούς χρόνους

Ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τίς παρακολουθεῖ μεγάλο πλῆθος κόσμου
καί οἱ δραστηριότητες τῶν Προσκόπων ἀποτελοῦν κύριο θέμα στή
κοινωνία τῆς Ἀμφισσας. Σέ ὅλα τα παιδιὰ χωρὶς ἐξαιρέσεις δίνο-
νται πρωτοβουλίες καί ἴσες εὐκαιρίες γιὰ ἀνάπτυξη βιωμάτων καί
ἐμπειριῶν.

Φτάνουν μέχρι τὰ ἐλληνοσερβικά σύνορα.

Οἱ Πρόσκοποι τῆς Ἀμφισσας κάνουν ἐκδηλώσεις καί δραστηριό-
τητες σέ ὅλη τὴν Ἑλλάδα: Ἑδεσσα, Κοιλιάδα Τεμπῶν, Θεσσαλονί-
κη εἶναι μερικοὶ τόποι τῆς ὁμορφῆς Ἑλλάδας μας πού ἐπισκέπτο-
νται οἱ Ἀμφισσεῖς Πρόσκοποι.

Ὅλα αὐτά σε μιά περίοδο πού, ὅποιοσδήποτε ἄνθρωπος ἐκείνης
τῆς ἐποχῆς, γιὰ νά κάνει μπάνιο στήν Ἰτέα ἔπρεπε νά πάρει τὴν
ἄμαξα- κάρο

Τό 1939 καί λόγῳ τῆς πολυπληθοῦς συμμετοχῆς τῆς νεολαίας
στὸν Προσκοπισμὸς Ἀμφισσας, ἀλλά καί τῶν προαναφερομένων

δράσεων ή πόλις μᾶς γίνεται γνωστή στό Πανελλήνιο καί τήν ἐπισκέπτεται ὁ Γενικός Ἐφορος τοῦ ΣΕΠ γιά νά ἀποδώσει στούς ἐπικεφαλéis ιδιαίτερη εὐφημη μνεία.

Οἱ ἀξίες καί τά ἰδανικά της πατρίδας μᾶς δημιουργοῦν τό ἔπος τοῦ 1940.

Ὁ Προσκοπισμός συμμετέχει ἐνεργά γιά παροχή κάθε δυνατῆς βοήθειας. Ὑψηλόβαθμα στελέχη τοῦ Ἀμφισσαϊκοῦ Προσκοπισμοῦ ἀλλά καί κάθε ἀπλός Πρόσκοπος, γνωρίζει καλά τί πρέπει νά κάνει.

Οἱ Ἰωάννης Μελισσάρης καί Σοφοκλῆς Σίδερης Περιφερειακός Ἐφορος καί Ἀναπληρωτής ἀντίστοιχα συλλαμβάνονται καί βασανίζονται.

Ὁ Σπύρος Καφαντζάκης πού εἶναι πλέον Τοπικός Ἐφορος Ἀμφισσας, ἐκτελεῖται στό Νεκροταφεῖο «Ἅγιος Νικόλαος» ἔξω ἀπό τήν Ἀμφισσα. καί εἶναι χαρακτηριστική ἡ στάση τοῦ Ἀρχηγοῦ σύμφωνα μέ τίς μαρτυρίες τῶν μικρῶν Προσκόπων του πού ἔρπουν ἀπό τά διπλανά χωράφια πρὸς τό μέρος τῆς ἐκτέλεσης: Χαιρετᾷ Προσκοπικά, λέγοντας δυνατά «Ζήτω ἡ Ἑλλάς».

Ἡ συγκίνηση εἶναι μεγάλη. Ὁ Ἑλληνικός Προσκοπισμός καί ὅλη ἡ Ἀμφισσα θρηνεῖ γιά τό χαμό τοῦ ἥρωα, τοῦ ὑπέροχου ἀνδρός, τοῦ ὑποδειγματικοῦ Βαθμοφόρου, τοῦ γενναίου Τοπικοῦ Ἐφόρου καί γράφεται ἄλλη μιὰ σελίδα ἐνδοξης ἱστορίας καί αὐτοθυσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔπους.

Ἡ δική μας ἐνδοξη σελίδα.

Ἄς κλίνουμε τό περήφανο Ἑλληνικό σῶμα πού οἱ ἀθάνατοι νεκροί μας, μᾶς ἔμαθαν νά τό κρατᾶμε ὀλόρθο καί αὐτή τήν ὑπέροχη μέρα τῆς ἀνοιξης πού ξυπνᾷ τή φύση ἅς ἀφουγκραστοῦμε τή ζωή πού ὑπάρχει γύρω μας καί ἅς ἀποτίσουμε φόρο τιμῆς σέ αὐτούς.

Ὁ Προσκοπισμός εἶναι μιὰ ἐθελοντική, παιδαγωγική κίνηση, γιά νέους ἀνθρώπους, ἀνοιχτή σέ ὅλους, χωρίς διάκριση καταγωγῆς, μέ σκοπό νά συμβάλλει στήν ἀνάπτυξη τῶν νέων σωματικά, διανοητικά, κοινωνικά καί πνευματικά μέσω τῆς ἀλληλεκπαίδευσης μέ ἔμφαση στήν ὑπαίθρια ζωή

Ἀποστολή τοῦ Προσκοπισμοῦ εἶναι νά συνεισφέρει στήν ἐκπαίδευση τῶν νέων, μέσω ἑνός συστήματος ἀξιών βασισμένου στό «Καθῆκον πρὸς τόν Θεό», «Καθῆκον πρὸς τοὺς ἄλλους» καί «Καθῆκον πρὸς τόν ἑαυτό μας» ὥστε, νά βοηθήσει τήν πατρίδα μας στήν οἰκοδόμησι ἑνός καλύτερου κόσμου, ὅπου οἱ ἄνθρωποι

όλοκληρώνονται σάν άτομα καί διαδραματίζουν ἕναν ἐποικοδομητικό ρόλο στήν κοινωνία.

Χθές ὅπως καί κάθε χρόνο, στίς 22 Φεβρουαρίου γιορτάσαμε σέ ὅλο τόν κόσμο τήν Ἡμέρα Σκέψης.

Τήν ἡμέρα αὐτή οἱ Πρόσκοποι ὅλου του κόσμου σκέπτονται τά παιδιά στίς ἄλλες χῶρες, προάγοντας ἔτσι τήν παγκόσμια φιλία, τήν συναδέλφωση καί τήν κατανόηση, ἀνταλλάσσουν μηνύματα συντροφικότητας καί ἀλληλεγγύης καί ἀσχολοῦνται μέ δραστηριότητες πού ἐνδυναμώνουν τήν διάσταση τῆς Προσκοπικῆς Κίνησης.

Ἡ θυσία τοῦ Ἡγούμενου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Προφήτη Ἡλία Ἀγαθόνικου Καρούζου καί τοῦ Τοπικοῦ Ἐφόρου Ἀμφισσας Σπύρου Καφατζάκη, ἃς μείνει στή μνήμη μας καί ἃς εἶναι ὁδηγός τῶν ἐνεργειῶν κάθε βαθμοφόρου, κάθε μέλους τῆς κίνησής μας ἀλλά καί κάθε ἄλλου συνανθρώπου μας ὥστε νά καταφέρουμε αὐτό πού μᾶς ἄφησε σάν παρακαταθήκη ὁ ἱδρυτής μας· νά ἀφήσουμε τόν κόσμο καλύπτερο ἀπό ὅτι τόν βρήκαμε.

Γιατί μόνο τότε θά καταφέρουμε νά ἔχουμε πραγματική εἰρήνη.

Σήμερα ἃς θυμηθοῦμε κάτι ἀπό τούς δικούς μας ἀνθρώπους, ἀπό τούς παλαιούς Προσκόπους καί δέν εἶναι ἐδῶ μαζί μας.

Παρακαλῶ ὅλους νά κρατήσουμε ἐνός λεπτοῦ σιγή γιά ὅλους τούς Προσκόπους πού ἔχουν φύγει ἀπό τή ζωή καί πάνω ἀπό ὅλα γιά τόν Ἡγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Προφήτη Ἡλία Ἀγαθόνικο Καρούζο καί τόν Τοπικό Ἐφορο Προσκόπων Ἀμφισσας Σπύρο Καφατζάκη καί μετά νά ψάλλουμε τόν ἐθνικό μας ὕμνο.

ΣΩΜΑ
ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στις 26 Ιανουαρίου 2014 η ΕΦΜ έκοψε την ετήσια πρωτοχρονιάτικη πίτα στην Άμφισσα, παρουσία των αρχών του τόπου, πολλών μελών και φίλων. Κατά την διάρκεια της εκδηλώσεως ο πρόεδρος κός Ιωάννης Ράμμος κάνοντας τον απολογισμό του έτους αναφέρθηκε στα παρακάτω:

Άγαπητά μέλη και Φίλοι της ΕΦΜ

Ή εταιρεία μās σταθερά έδω και 41 χρόνια δίδει τό παρόν στό ετήσιο προσκλητήριο της κοπής της πίττας και απολογισμού του χρόνου πού πέρασε.

Έτσι λοιπόν:

- Προσηλωμένοι στό σκοπό της Έταιρείας σύμφωνα μέ τό άρθρο 2 και 3 του καταστατικού συνεχίσαμε την έκδοση του περιοδικού «Σελίδες άπ' τή Φωκίδα» βελτιώνοντάς το, κάτι πού είναι συνεχής μας επιδίωξη και φθάνοντας αϊσίως στις 7.564 σελίδες σέ 148 τεύχη παρά τίς σοβαρές οικονομικές δυσχέρειες.

- Άνακηρύξαμε όμόφωνα επίτιμο Πρόεδρο της ΕΦΜ τόν κο. Γεώργιο Ν. Κουτσοκλένη

- Προσπαθήσαμε νά επικοινωνήσουμε Ήλεκτρονικά γιά λόγους οικονομίας και ταχύτητας και έτσι δημιουργήσαμε ήλεκτρονικό ταχυδρομείο, αναμένοντας νά μās στείλετε τά δικά σας. Ή ανταπόκρισή σας πρός τό παρόν είναι βραδεία – έλπίζω νά έπισπεύσετε όσοι έχουν, γιά τούς ίδιους λόγους.

- Βγήκαμε άρχικά στό Facebook.

- Κάναμε τό έμβλημα της Έταιρείας σέ πλακέτα.

- Συμμετείχαμε ένεργά μέ καταθέσεις στεφάνων σέ όλες τίς έθνικές και τοπικές επετείες και βεβαίως και στις δύο τοπικές επετείες πού ή Έταιρεία έχει άναδείξει. Αύτή της Επανάστασης του 1821 στην Μονή Πρόφ. Ήλίου και της Μάχης της Άμπλιανης. Συμμετείχαμε στην Α' Αρχαιολογική Συνάντηση στό Λιδορίκι και επίσης είχαμε ένεργό συμμετοχή στην οργανωτική έπιτροπή του Δήμου Δελφών του Επιστημονικού Συνεδρίου γιά την άνάδειξη του Κάστρου της Άμφισσας.

- Οργανώσαμε και συντελέσαμε μέ έπιτυχία έπίσκεψη στό Μουσείο της Άκρόπολης.

- Ὁργανώσαμε καί ἐκτελέσαμε ἑορτή γιά τήν συμπλήρωση 40 χρόνων τῆς Ἑταιρείας καί παράλληλα τιμήσαμε τόν ἐπίτιμο Πρόεδρο κó Γ. Κουτσοκλένη.

- Προσπαθήσαμε καί αὐξήσαμε τά μέλη τῆς Ἑταιρείας καί βέβαια καί αὐτό παραμένει συνεχῆς μας ἐπιδίωξη.

- Προσπαθήσαμε νά αὐξήσουμε τίς λαογραφικές μας Συλλογές καί ἤδη μᾶς παραχωρήθηκε μεγάλο μέρος τοῦ ἀργαλιοῦ τοῦ βιοτέχνη τοῦ σχοινοποιοῦ Εὐσταθίου Ἀλωνάρη, εὐγενική προσφορά τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰωάνν. Ἀλωνάρη τόν ὁποῖο εὐχαριστοῦμε πάρα πολύ.

Οἰκονομικός Ἀπολογισμός

Ἔσοδα 2013 - 2.610 εὐρώ

Ἐξοδα 2013 - 3.105 εὐρώ

Τά ἔσοδα τῆς ἑταιρείας μᾶς προέρχονται ἀπό τίς νέες ἐγγραφές μελῶν, τίς ἐτήσιες συνδρομές τῶν μελῶν καί 1000 εὐρώ τῆς μεταλλευτικῆς Ἑταιρείας ΔΕΛΦΟΙ ΔΙΣΤΟΜΟ τήν ὁποία εὐχαριστοῦμε καί πάλι θερμά.

Οὐδεμία ἄλλη βοήθεια ἀπό τούς Δήμους, τήν Περιφέρεια ἢ ἄλλους χορηγούς σέ χρήμα ἢ ὑλικά (π.χ. Η/Γ – ἐκτυπωτή – ἐπιπλα καί ἄλλα).

Βεβαίως δέν μπορούμε νά παραγνωρίσουμε καί νά μὴν ἀναφέρουμε τήν εὐγενική καί σημαντική προσφορά δωρεάν Στέγασης τῶν Γραφείων μας ἀπό τήν Ι.Μ.Φωκίδος καί τήν εὐχαριστοῦμε ἐπίσης θερμά.

Στό σημεῖο αὐτό ἀναφέρω ὅτι πλέον ἄλλων ἐπαφῶν καί ἐνεργόντας γιά χρηματοδοτήσεις ἀπευθυνθήκαμε καί στό ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ χωρίς ὅμως ἀποτέλεσμα.

Στήν παροῦσα φάση ὀφείλουμε ἓνα σημαντικό ποσό στόν Ὑπεύθ. Τυπογραφείου τοῦ περιοδικοῦ μας καί γιά νά μπορέσουμε νά τό συνεχίσουμε νά τό ἐκδίδουμε μειώσαμε τούς ἀποδέκτες του καί ἀπό τό ἐπόμενο τεῦχος θά μειωθεῖ καί ὁ ἀριθμός σελίδων κατὰ μιά βιβλιοδετική Δέσμη (δηλ. 16 σελίδες). Δακτυλογραφήσαμε καί δακτυλογραφοῦμε πολλά δημοσιεύματα μόνοι μας ὥστε νά τά δίδουμε στό τυπογραφεῖο σέ ἠλεκτρονική μορφή μέ σκοπό νά μειώσουμε τό κόστος ἐκδόσης. Ὅποιος μπορεῖ νά βοηθήσει ἐθελοντικά νά μᾶς τό δηλώσει, ζητᾶμε δέ ὅλοι οἱ ἀρθρογράφοι τοῦ περιοδικοῦ μᾶς ἐάν εἶναι δυνατόν νά ἀποστέλλουν τα πρὸς δημοσίευση κείμενά τους σέ ἠλεκτρονική μορφή ὅπου θά ἀποκτοῦν καί μεγαλύτερη προτεραιότητα.

Λαογραφικό Μουσείο

Καμία εξέλιξη δυστυχώς. Είμαστε σέ αναμονή ενεργειών του Δήμου Δελφών. Εμείς είμαστε πρόθυμοι και διαθέσιμοι.

Στόχοι 2014

- Συνέχιση πάση θυσία έκδοσης του περιοδικού.
- Διεύρυνση μελών. Σέ αυτό μπορείτε νά συμβάλλετε άποτελεσματικά.
- Έκδοση πρακτικῶν συνεδρίου «Μακεδονικοῦ Ἀγώνα». Εὐρισκόμεθα στή διαδικασία εὔρεσης χορηγοῦ
- Ὁργάνωση ἐκδρομῆς.
- Ὁργάνωση συνεστίασης καί λαχειοφόρου ἀγορᾶς – συγκρότηση ἐπιτροπῆς
- Ὁργάνωση Ἡμερίδας
- Δημιουργία site στό διαδίκτυο καί ψηφιοποίηση ὅλης της ὕλης τοῦ περιοδικοῦ.
- Ἀποπληρωμή τοῦ χρέους στόν τυπογράφο
- Ἐνδεχόμενη τροποποίηση τοῦ καταστατικοῦ ἢ ὁποία θά ἐγκριθεῖ ἀπό τήν Γ.Σ. καί πρίν τίς ἐκλογές τόν Ἰανουάριο τοῦ 2015.
- Ἀπόκτηση Η/Υ καί πολυμηχανήματος.
- Προώθηση τοῦ θέματος «Λαογραφικό Μουσείο».

Συνοφίζοντας σᾶς εὐχαριστοῦμε γιά τήν συμμετοχή σας καί σᾶς ζητᾶμε νά βοηθήσετε τά ἔργα μας μέ ὅποιον τρόπο νομίζετε ὅτι μπορείτε ἐθελοντικά.

Καλή Χρονιά - Ὑγεία καί Δύναμη

Ἡ ἐταιρεία μας συμμετεῖχε

α. Στό Συνέδριο γιά τό Κάστρο τῶν Σαλῶνων στίς 23, 23 & 24 Νοεμβρίου 2013 στήν Ἀμφισσα.

β. Στήν ἡμερίδα «Ἡ πολιτιστική κληρονομιά τῆς ΝΔ Δωρίδας» στίς 16 Φεβρουαρίου 2014 στό Εὐπάλιο Δωρίδος

γ. Στήν ἐκδήλωση μνήμης καί τιμῆς γιά τόν ἥρωα τοπικό ἔφορο προσκόπων Ἀμφισσας «Σπύρο Καφαντζάκη» στίς 23 Φεβρουαρίου 2014 στήν Ἀμφισσα.

δ. Στήν ἐκδήλωση γιά τά 100 χρόνια ἀπό τοὺς Βαλκανικούς ἀγῶνες.

ε. Στόν ἐορτασμό τῆς κήρυξης τῆς ἐπετείου τῆς ἐπανάστασης στή Ρούμελη στίς 23 Μαρτίου 2014 ὅπου ὁ πρόεδρος της ΕΦΜ κα-

τέθεσε δάφνινο στεφάνι στό Ἡρώων τό ὁποῖο ὡς γνωστῶν βρίσκει-
ται στή Μονή Πρόφ. Ἡλείου. Μιά ἐκδήλωση μνήμης πού ἐδῶ καί
πολλά χρόνια ἡ ΕΦΜ ἔχει ἀναδείξει.

στ. Στόν ἐορτασμό τῆς ἐπετείου 25ης Μαρτίου μέ κατάθεση
στεφάνου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ἡ ΕΦΜ εὐχαριστεῖ θερμά τα παρακάτω ΜΜΕ τά ὁποῖα δημο-
σίευσαν χωρίς καμία οἰκονομική ἐπιβάρυνση τήν ἀνακοίνωση γιά
τά 40 χρόνια.

Γαλαξίδι, Σάλωνα, Μαῖστρος

Ἐπίσης εὐχαριστοῦμε τόν δάσκαλο Γεώργιο Βακράκη γιά τό
πόνημά του «Τό παραδοσιακό μας καφεενεδάκι».

Ἀκόμα τόν κύριο Χρ.Ι. Παπαιωάννου γιά τό βιβλίο τοῦ «Περι-
μένοντας τήν Ἀνάσταση (1940-1944)».

*Ἀνταποκρινόμενοι στό αἶτημα τοῦ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ δημοσιεύουμε τήν προκήρυξη διαγωνισμοῦ ἱστορι-
κοῦ διηγήματος*

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟῦ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ

Ὁ Σύνδεσμος Ἱστορικῶν Συγγραφέων προκηρύσσει Πανελλήνιο
Διαγωνισμό Ἱστορικοῦ Διηγήματος γιά τό ἔτος 2014:

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΟΤΟΧΗΣ ἔχουν Ἕλληνες ἢ Ἀλλοδαποί, μέ
Ἐνα (1) μόνον Διήγημα, γραμμένο στήν Ἑλληνική γλῶσσα, πού νά
ἀναφέρεται Μόνον στήν Ἑλληνική Ἱστορία (ἀπό ὅλες τίς περιόδους
της, κατ' ἐπιλογήν τοῦ συντάκτου) καί νά εἶναι ἀνέκδοτο καί
ἀδημοσίευτο.

Θά δοθοῦν: Α', Β' καί Γ' Βραβεῖο καί Α', Β' καί Γ' Ἑπαινος.

ΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ πρέπει νά ἔχει ἔκταση ΟΧΙ
μεγαλύτερή των Πέντε (5) σελίδων, μεγέθους Α4, τυπωμένες μέ
γραμματοσειρά Arial ἢ Times New Roman 12.

ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ: Τό Διήγημα θά ἀποσταλεῖ ταχυδρο-
μικῶς σέ Τέσσερα(4) εὐανάγνωστα δακτυλογραφημένα ἀντίτυπα,
πρέπει νά ἔχει τίτλο, καθὼς καί ψευδώνυμό του συγγραφέα, τό
ὁποῖο θά ἀναγράφεται στό ἐπάνω δεξιό μέρος τῆς πρώτης σελίδας
τοῦ κειμένου.

Τά πραγματικά στοιχεία του διαγωνιζόμενου (Όνοματεπώνυμο-Διεύθυνση-Τηλέφωνο) θά κλεισθούν σέ μικρότερο φάκελλο, επί του οποίου θά αναγράφεται μόνον τό ψευδώνυμο.

Τά Τέσσερα αντίτυπα του Διηγήματος καί ὁ μικρός φάκελλος θά κλεισθούν σέ μεγαλύτερο φάκελλο, στό ἐπάνω ἄριστερό μέρος του οποίου, στή θέση του ἀποστολέα, θά γραφεί μόνον τό ψευδώνυμό του. Ὁ Φάκελλος θά ταχυδρομηθεῖ ὡς ἀπλή ἐπιστολή (ὄχι συστημένη) καί ὡς καταληκτική ἡμερομηνία ἀποστολῆς τῶν κειμένων ὀρίζεται ἡ 30η Σεπτεμβρίου 2014 (Λαμβάνεται ὑπόψη ἡ σφραγίδα του ταχυδρομείου) στήν διεύθυνση:

Σύνδεσμος Ἱστορικῶν Συγγραφέων

Ἑμμ. Μπενάκη 16 Τ.Κ.106 78 Ἀθήνα.

Ἡ ἀποδοχή τῶν παραπάνω ὅρων εἶναι ὑποχρεωτική γιά τήν ἐγκυρότητα τῆς συμμετοχῆς καί ἡ ἀπόφαση τῆς Κριτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἀμετάκλητή τα δέ κείμενα τῶν διηγημάτων δέν ἐπιστρέφονται.

Ὅσα διηγήματα διακριθοῦν, θά ἐνημερωθοῦν τηλεφωνικά οἱ δημιουργοί τους. Ἡ ἀπονομή τῶν Βραβείων καί Ἐπαινῶν θά γίνει τόν Ἰανουάριο του 2015, σέ ἡμερομηνία καί χῶρο πού θά γνωστοποιηθοῦν ἔγκαιρα.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Στό Τηλέφωνο του Συνδέσμου 210 3800044 Τρίτη καί Πέμπτη, ὥρες 10.00-12.00 καθώς καί στά τηλέφωνα τῶν μελῶν του Διοικητικοῦ Συμβουλίου του Συνδέσμου.-

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Εὐστάθιος Παρασκευόπουλος Πόπη Βραχιώτου-Λυμπεροπούλου

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Εὐστάθιος Παρασκευόπουλος • τηλ. 210 6001312

Γ.Γραμματέας: Πόπη Βραχιώτου-Λυμπεροπούλου • τηλ. 210 6125602

Ἀντιπρόεδρος: Μιλτιάδης Κάππος • τηλ. 210 5234750

Ταμίας: Γεώργιος Ἀναγνωστόπουλος • τηλ. 2107601260

Ἐφορος: Γεωργιος Παπακωνσταντίνου • τηλ. 210 7243451

Ἀπαγορεύεται ἡ μερική ἢ ὀλική ἀναπαραγωγή τῶν κειμένων, ἡ ἀναδημοσίευση, ἡ ἀποθήκευση σέ ὁποιοδήποτε σύστημα ἠλεκτρονικό, μηχανικό, φωτοαντιγραφικό καί δέ μεταβιβάζεται σέ καμιά μορφή καί μέ κανένα τρόπο κείμενο, χωρίς προηγούμενη ἔγγραφη ἄδεια τοῦ συγγραφέα ἢ τοῦ περιοδικοῦ.

